

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Matkailu- ja palveluliiketoiminta

Kimi Koskinen
Kaisa Nuutinen

EDULLISESTI JA VASTUULLISESTI EUROOPPAAN

Opinnäytetyö
Joulukuu 2018

	<p>OPINNÄYTETYÖ Joulukuu 2018 Matkailu- ja palveluliiketoiminta</p> <p>Karjalankatu 3 80200 JOENSUU SUOMI 013 260 600</p>
<p>Tekijät Kimi Koskinen Kaisa Nuutinen</p>	
<p>Nimeke Edullisesti ja vastuullisesti Eurooppaan</p> <p>Toimeksiantaja Suomen Hostellijärjestö ry</p>	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Tämä toiminnallinen opinnäytetyö käsittelee pienellä budjetilla matkustamisen mahdollisuuksia Euroopassa. Opinnäytetyön tuotoksena syntyi suomenkielinen budjettimatkailijan opas, joka toteutettiin yhteistyössä toimeksiantajan kanssa. Oppaan kohderyhmänä ovat vähävaraiset ja pienen budjetin omaavat matkailijat.</p> <p>Opinnäytetyö on kaksivaiheinen ja se sisältää raportointiosuuden lisäksi toiminnallisen osuuden tuotoksen. Raportointiosuus koostuu pääasiassa tietoperustasta, mikä käsittelee opinnäytetyön kolmea pääaihetta: Eurooppaa, budjettimatkailua sekä vastuullista matkailua. Toiminnallinen osuus sisältää puolestaan itse produktin eli budjettimatkailijan oppaan toteutuksen. Oppaan informaatiot perustuvat lähtökohteisesti tietoperustaan, sekä opinnäytetyöntekijöiden omaan havainnointiin ja kokemuksiin Euroopan alueella.</p> <p>Opinnäytetyön lähteinä käytettiin pääasiassa aiheisiin liittyvää kirjallisuutta sekä tuoreita internetsivustoja. Opinnäytetyön toiminnallinen tuotos julkaistaan pdf-tiedostona julkiseen käyttöön opinnäytetyön valmistuttua joulukuun alkupuolella 2018.</p>	
<p>Kieli Suomi</p>	<p>Sivuja 52 Liitteet 2 Liitesivumäärä 27</p>
<p>Asiasanat Eurooppa, budjettimatkailu, vastuullinen matkailu, opas</p>	

THESIS
December 2018
Degree Programme in Tourism

Karjalankatu 3
80200 JOENSUU
FINLAND
+358 13 260 600

Authors
Kimi Koskinen
Kaisa Nuutinen

Title
Affordably and responsibly to Europe

Commissioned by
The Finnish Hostel Association

Abstract

This functional thesis deals with the possibilities of low-budget traveling in Europe. The result of this thesis was the compilation of a Finnish budget traveler's guide, which was carried out in co-operation with the commissioner. The target group for the guide book includes people with low income and people who want to travel with a low budget.

The thesis is divided into two parts, and in addition to the report, includes the actual product of the functional part. The reporting part mainly consists of the knowledge base covering the three main subjects of this thesis: Europe, budget travel, and responsible travel. The functional part includes the actual implementation of the budget traveler's guidebook. The information on the guide book are mainly based on the knowledge base, as well as on the personal observations of the authors of the thesis and their experiences while traveling in Europe.

The sources of the thesis were mainly related to literature on the topic and recent websites. The functional output of the thesis will be published as a pdf-file for public use after the thesis is completed in early December 2018.

Language
Finnish

Pages 52
Appendices 2
Pages of Appendices 27

Keywords
Europe, budget travel, responsible travel, guide book

Sisältö

Tiivistelmä

Abstract

1	Johdanto	4
2	Toimeksiantaja.....	5
3	Opinnäytetyön tausta ja tavoitteet.....	6
3.1	Tausta.....	6
3.2	Tavoitteet.....	7
4	Keskeiset käsitteet.....	8
5	Eurooppa	9
5.1	Eurooppa maanosana	9
5.2	Euroopan Unioni	12
5.3	Elinkeinorakenne ja matkailunäkökulma.....	14
5.4	Sesonkiajat ja valuutat.....	15
5.5	Kielialueet	17
5.6	Turvallisuus.....	19
6	Budjettimatkailu	21
6.1	Budjettimatkailun määritelmä.....	21
6.2	Budjettimatkailija.....	22
6.3	Kulkuvälineet	24
6.4	Majoitus	26
6.5	Säästäminen matkan aikana.....	28
6.6	Kohteessa liikkuminen	29
7	Vastuullinen matkailu.....	31
7.1	Vastuullisen matkailun määritelmä ja tavoitteet	31
7.2	Vastuullinen matkailija	32
7.3	Ekologinen näkökulma.....	33
7.3.1	Vastuullisesti kohteeseen	34
7.3.2	Majoittuminen	36
7.4	Eettinen näkökulma	37
7.4.1	Kulttuuritietoisuus matkustettaessa	38
7.4.2	Kulttuurien sekoittuminen	39
7.5	Ilmastonmuutos	40
8	Opinnäytetyön toteutus ja menetelmät.....	41
8.1	Oman toiminnan kuvaus	41
8.2	Menetelmät.....	42
8.2.1	Haastattelut.....	42
8.2.2	Haastatteluiden tulokset	43
8.2.3	Vertailu	45
8.3	Oppaan muoto ja julkaisu	46
9	Pohdinta.....	47

Lähteet

- Liite 1 Haastattelulomake (suomeksi ja englanniksi)
Liite 2 Edullisesti ja vastuullisesti Eurooppaan -opas

1 Johdanto

Jokainen on omien varojensa mukainen budjettimatkailija, mutta toisten kukkaro on vain paksumpi kuin toisten. Lähtökohtana voidaan kuitenkin pitää sitä, että budjettimatkailija haluaa matkustaa mahdollisimman halvalla, mahdollisimman kauas. Entä kun mukaan lisätään vastuullisuus ja matkustamisen tuomat ekologiset sekä kulttuurilliset vaikutukset ympäristöön? Tiukka taloustilanne, unelmaloma ja vastuullisuus voivat olla haastava yhtälö, mutta ei mahdoton, jos osaa hankkia tietoa ja käyttää oikeita palveluita oikeaan aikaan.

Budjettimatkailu sekä vastuullinen matkailu ovat ajankohtaisia aiheita maailmalla, joten tästä syystä näiden käsitteiden yhdistäminen valikoitui opinnäytetyön aiheeksi. Molemmat käsitteet ovat nousseet ihmisten tietoisuuteen viime vuosina ja erityisesti nuorten matkailijoiden keskuuteen, sillä nykypäivän nuoret matkustavat enemmän kuin koskaan aiemmin. Tämän opinnäytetyön tekijät kuuluvat tähän samaan nuorten kategoriaan, joten aihe on myös looginen valinta tekijöilleen sen ajankohtaisuuden ja mielenkiinnon vuoksi.

Opinnäytetyö on toiminnallinen ja sen tuotoksena syntyi suomenkielinen budjettimatkailijan opas. Kokonaisuudessaan opinnäytetyö on jaettu kahteen vaiheeseen, joista ensimmäinen vaihe käsittelee tietoperustan lisäksi käytettyjä tutkimusmenetelmiä sekä opinnäytetyöntekijöiden omaa havainnointia ja pohdintaa. Toinen vaihe sisältää opinnäytetyön toiminnallisen osuuden eli itse oppaan toteutuksen. Raportointiosuus luo perustan oppaalle, mutta ensisijaisesti sen tehtävänä on toimia teoreettisena avauksena opinnäytetyön pääaiheisiin, kun taas itse opas sisältää enemmänkin konkreettisia vinkkejä ja tietoa, kuinka edullinen ja vastuullinen matkustaminen onnistuu käytännön keinoin.

Tuotos esitellään opinnäytetyön raportointiosuuden lopuksi liitteenä, sekä se julkaistaan myös yksittäisenä sähköisenä pdf-tiedostona. Tuotos tarjotaan opinnäytetyön valmistuttua toimeksiantajan vapaaseen käyttöön ja levitykseen.

2 Toimeksiantaja

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Suomen Hostellijärjestö ry, joka on vuonna 1935 perustettu yleishyödyllinen hostellitoiminnan keskusjärjestö. Vielä vuonna 2013 Suomen Hostellijärjestö ry kantoi nimeä Suomen Retkeilymajajärjestö ry, kunnes seuraavana vuonna nimi uudistettiin nykyiseksi, vastaamaan paremmin nykypäivän toimintaa. Suomen Hostellijärjestö ry kuuluu osaksi isompaa kokonaisuutta, kansainvälistä Hostelling International (HI) -verkostoa, joka kattaa toiminnallaan noin 4000 hostellia lähes 90 maassa. Kaikki jäsenjärjestöt ovat sitoutuneet täyttämään yhteiset HI-verkoston laatimat laatuvaatimukset. Suomessa Hostellijärjestö markkinoi, kehittää sekä ohjaa verkoston toimintaa valtakunnallisesti, koordinoi laadunhallintaa sekä huolehtii kansainvälisen HI-brändin näkyvyydestä ja tunnettavuudesta. Hostellijärjestön pääkonttori Suomessa sijaitsee Helsingin ydinkeskustassa Yrjönkadulla. (Suomen Hostellijärjestö 2018.)

Suomen Hostellijärjestö ry tarjoaa yli kahdelle miljoonalle suomalaiselle jäsenelle viihtyisän, yhteisöllisen ja edullisen majoituksen Suomessa. Jäsenenä toimii tänä päivänä yli 40 suomalaista nuoris-, opiskelija-, liikunta-, eläkeläis-, ammatti- ja matkailujärjestöä. Tämän lisäksi jäseniä ovat sekä kotimaan että kansainvälisen hostellikortin omaavat henkilöt. Suomessa hostellit toimivat erillisinä majoitusliikkeinä, sekä myös erilaisten matkailukeskusten ja maatilojen yhteydessä. Lisäksi majoitusta on saatavilla kesäisin myös opiskelija-asuntojen muodossa. Suomessa hostellien verkostoa ylläpitää jäsenjärjestöjensä puolesta Suomen Hostellijärjestö. (Suomen Hostellijärjestö 2018.)

Suomen Hostellijärjestö ry:n organisaation arvoja ovat yhteisöllisyys, avoimuus, edullisuus sekä vastuullisuus. Hostellijärjestö tarjoaa jäsenyyden ja majoitusmahdollisuudet kaikille riippumatta kansallisuudesta, ihonväristä, sukupuolesta, kielestä tai poliittisista mielipiteistä. Pyrkimyksenä on ”luoda ihmisten välille entistä parempaa keskinäistä ymmärrystä sekä lisätä sosiaalista kanssakäymistä” – ympäristössä, joka toimii vihreitä arvoja kunnioittaen. (Suomen Hostellijärjestö 2018.)

3 Opinnäytetyön tausta ja tavoitteet

3.1 Tausta

Opinnäytetyön aihe valikoitui toukokuussa 2018, kun idea konkreettisesta oppaasta syntyi. Oppaan aihe muotoutui opinnäytetyöntekijöiden yhteisistä intresseistä sekä lukuisien matkakokemusten herättämistä kysymyksistä, kehittämisideoista ja tarpeista. Matkustamisesta kiinnostuneen opiskelijan voi olla lähes mahdotonta tai vähintäänkin haastavaa matkustaa ulkomaille taloudellisista syistä. Tästä syystä opinnäytetyö koettiin tarpeelliseksi tehdä, koska on kuitenkin olemassa keinoja matkustamiseen pienellä budjetilla. Kohderyhmäksi valikoitui siis kanssaopiskelijat sekä kaikki pienen budjetin omaavat matkustamisesta kiinnostuneet henkilöt.

Budjettimatkailun sekä vastuullisen matkailun ollessa hyvin ajankohtaisia globaaleja aiheita ja trendejä matkailun toimialalla, näiden yhdistäminen samaan opinnäytetyöhön tuntui toimivalta ratkaisulta. Budjettimatkailu sisäistetään usein taloudellisten kustannuksien minimointiin ja vastuullinen matkailu puolestaan ekomatkailuksi, jolloin kaikki päätökset edesauttavat ympäristön hyvinvointia. Nämä käsitykset ovat täysin oikeita, mutta molemmat käsitteet sisältävät myös paljon muita olennaisia seikkoja, joita opinnäytetyö pyrkii lukijalle avaamaan.

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää mahdollisuuksia pienellä budjetilla matkustamiseen Euroopassa, sekä luoda havainnollistava, kattava ja helppoluokainen budjettimatkailun opas. Oppaasta lukija löytää tarvitsemansa tiedon sekä vinkkejä, kuinka matkustaminen onnistuu pienellä budjetilla. Opinnäytetyön produkti haluttiin pitää selkeänä ja sopivan pituisena, jotta teksti pysyy lukijaysävällisenä ja tiedon löytäminen nopeasti sekä vaivattomasti, karsimatta sen olennaisista sisältöistä. Opinnäytetyöntekijät kokivat, että tällainen opas toimii parhaiten ”lyhyt ja ytimekäs” -muodossa, sillä näin tiedon löytäminen oppaan lukijalle on helppoa ja vaivatonta.

Oppaan kohdemaanosaksi Eurooppa valikoitui loogisin perustein. Kohderyhmän ollessa suomenkieliset kuluttajat lähdettiin selvittämään tilastoja, mihin maanosaan suomalaiset eniten matkustavat. Vastaus oli odotetusti Eurooppa, sillä Suomi sijaitsee kyseisessä maanosassa ja tästä syystä sinne on helpointa ja usein halvinta matkustaa. Tätäkin suurempi syy valintaan oli, opinnäytetyön pääaiheiden edullisuuden sekä vastuullisuuden ideologioiden toteutuminen matkatessa Suomesta ulkomaille. Suomalaisten matkailijoiden näkökulmasta Eurooppa ja sen lyhyet välimatkat viisumivapauksineen mahdollistavat aikaa säästävän, vähäpäästöisen ja edullisen matkustamisen.

Normaalista poiketen, opinnäytetyölle saatiin toimeksiantaja vasta aihevalinnan jälkeen. Opinnäytetyön taustalle haluttiin sen arvoja kannattava organisaatio, joka toisi työlle lisäarvoa sekä uskottavuutta. Mikä tärkeintä opas saataisiin julkaistua jo valmiiksi toimeksiantajan toimesta hankitun asiakassegmentin käyttöön, mikä vastaa täysin opinnäytetyön kohdeyleisöä.

3.2 Tavoitteet

Opinnäytetyön tavoitteena on tehdä matkailijalle tietopaketti Eurooppaan, josta löytyy kaikki tarvittava tieto budjettimatkailuun ja vastuulliseen matkailuun liittyen. Internetistä ja kirjoista löytyy kattavasti tietoa jo kyseisistä aiheista, mutta vielä ei ole yhtä osoitetta, josta kaiken tarvittavan tiedon löytäisi kerralla. Tästä syystä opas koettiin tarpeelliseksi sekä kuluttajaa hyödyttäväksi. Opinnäytetyön raportointiosuuden tietoperusta on käytettävissä matkustettaessa koko maailmassa, mutta itse oppaan yksityiskohtaisemmat tiedot, kuten taulukot ja kuvat, ovat ominaisia vain tälle alueelle.

Opinnäytetyö on toiminnallinen, koska sen tuotoksena syntyi sähköisessä muodossa toimiva opas. Tarkoituksena oli luoda informatiivinen ja käyttäjäystävällinen produkti, josta on sekä tiedollista että taloudellista hyötyä opinnäytetyön kohderyhmälle. Toiminnallinen opinnäytetyö on kaksivaiheinen ja siihen sisältyy toiminnallisen osuuden tuotoksen eli oppaan lisäksi myös opinnäytetyöprosessin sekä produktin raportointi.

Oppaan tavoitteisiin on päästy, mikäli sen on löytänyt kohderyhmän kuluttajat sekä opasta on myös luettu ja hyödynnetty. Oppaan menestyksestä kertoo myös mahdollinen palaute, joka tuotoksesta saadaan – joko suoraan kuluttajalta tai toimeksiantajan kautta.

4 Keskeiset käsitteet

Eurooppa on yksi maailman seitsemästä maanosasta. Eurooppa on pinta-alaltaan maailman toiseksi pienin maanosa, mutta väkiluvultaan se on jopa maailman kolmanneksi suurin. Eurooppaan kuuluu 47 valtiota, joiden sisällä asuu yhteensä jopa 11 % maailman väestöstä, eli yhteensä yli 740 miljoonaa asukasta. Eurooppa tunnetaan sen turvallisuudesta, hyvästä koulutus- ja elintästä sekä ilmaston monipuolisuudesta. (National Geographic Society 2018.) Euroopassa vieraili vuonna 2017 yhteensä 672 miljoonaa matkailijaa, joka käsittää 51 % koko maailman matkailijamäärästä. Maailman kymmenestä suosituimmasta turistikohteesta jopa viisi sijaitsee Euroopassa. Näitä valtioita ovat Ranska, Saksa, Italia, Espanja sekä Iso-Britannia. (UNWTO 2018, 2, 8.)

Omatoimimatka on pakettimatkan vastakohta, eli majoitus, kuljetus ja aktiviteetit varataan erikseen ja omin avuin. **Budjettimatkailu** on omatoimimatkailun alalaji, ja **budjettimatkailija** voi olla kuka vain, joka haluaa matkustaa kustannustehokkaasti. Perreaultin, Dordenin ja Dorrenin (1979) sanoja lainaten “budjettimatkailijat ovat keskituloisia, jotka kuitenkin suosivat halpamatkoja.” (Verhelä 2014, 27.)

Vastuullisuus matkakohteessa tarkoittaa, että matkailijan tulisi käyttäytyä kohteessa kuin olisi kotonaan, omassa ja itselleen tärkeässä ympäristössä. Vastuullista matkailua voidaan kutsua myös kestäväksi matkailuksi. **Ekologisuus tai ekoturismi** on vastuullista matkailua luonnollisille alueille, mikä säästää ympäristöä ja parantaa paikallisten hyvinvointia. **Eettisyys** on kulttuuritietoisuutta sekä oikean ja väärän erottamista toisistaan, ja samalla yksi kestävä matkailun tärkeimpiä aiheita. (Lominé & Edmunds 2007, 60, 66, 163.)

Megatrendit ovat suuria kehityksen linjoja, joista voidaan helposti tunnistaa niiden historiallinen kehityskulku sekä niiden oletetaan jatkuvan samankaltaisina tulevaisuudessa. Esimerkkinä megatrendeistä tekniikan kehittyminen, joka on mahdollistanut toisen megatrendin globalisaation ja budjettimatkailijalle tärkeän välineen internetin. Megatrendeistä tässä työssä nousee esille esimerkiksi ilmastonmuutos, mikä tarkoittaa maailmanlaajuisista ilmaston lämpenemistä, joka johtuu kasvihuonekaasujen voimakkaasta lisääntymisestä ilmakehässä (Ilmasto.org 2018). Ilmastonmuutos liittyy keskeisesti niin itse matkailun toimialaan, kuin vastuulliseen matkailuun. **Trendit** taas ovat pitkän aikavälin, noin 5–10 vuoden, kuluessa tapahtuvia muutoksia, jotka eivät merkittävästi vaikuta ihmisten elämään. (Verhelä 2014, 208.)

5 Eurooppa

5.1 Eurooppa maanosana

Eurooppa on yksi maapallon seitsemästä maanosasta. Se ulottuu Jäämereltä Välimerelle ja Atlantin valtamereltä Uralvuorille. Pinta-alaltaan Eurooppa on maailman toiseksi pienin maanosa (10 180 000 km²), mutta asukasluvultaan se on kuitenkin maailman kolmanneksi suurin Aasian ja Afrikan jälkeen. Euroopassa elää 11 % koko maailman väestöstä eli yli 740 miljoonaa asukasta, 47 eri valtiossa. Valtioiden lukumäärä on hieman vaihteleva, laskutavasta riippuen, sillä useat maat kuuluvat maantieteellisesti sekä Euroopan että Aasian maanosiin. Nämä maat luetellaan tulevassa listauksessa. (National Geographic Society 2018.)

Euroopan suurimmat maat pinta-alan mukaan ovat Venäjä, Ukraina sekä Ranska, kun taas puolestaan väkiluvun perusteella suurimpia ovat Venäjä, Saksa ja Iso-Britannia. Miljoonakaupunkeja Euroopasta löytyy kymmenittäin, mutta näistä huomattavasti suurimmat ovat osittain Aasian maanosaan kuuluva Istanbul (14,5 miljoonaa asukasta) sekä Moskova (12,3 miljoonaa asukasta) ja Lontoo

(8,6 miljoonaa asukasta). Euroopassa puhutaan jopa yli 280 eri kieltä, ja sen suurimpia kieliryhmiä ovat slaavilaiset, germaaniset ja romaaniset kielet. Nimensä maanosa sai useiden teorioiden mukaan kreikkalaisen mytologian prinsessalta Europelta, joka tunnettiin latinankielisellä nimellä Europa. (Kids World Travel Guide 2018.)

Eurooppa tunnetaan maailmalla maanosan turvallisuudesta, sen monipuolisesta ilmastosta (neljä vuodenaikaa), kehittyneestä infrastruktuurista sekä sen yleisestä hyvästä koulutustasosta ja elintasosta. Tästä kielii myös edellä mainitut luvut maanosan pinta-alan sekä väkiluvun suhdanteesta. Eurooppa ja sen valtiot ovat erityisen haluttuja alueita asua, mikä voidaan havaita muun muassa pakolaisten ja maahanmuuttajien määrissä.

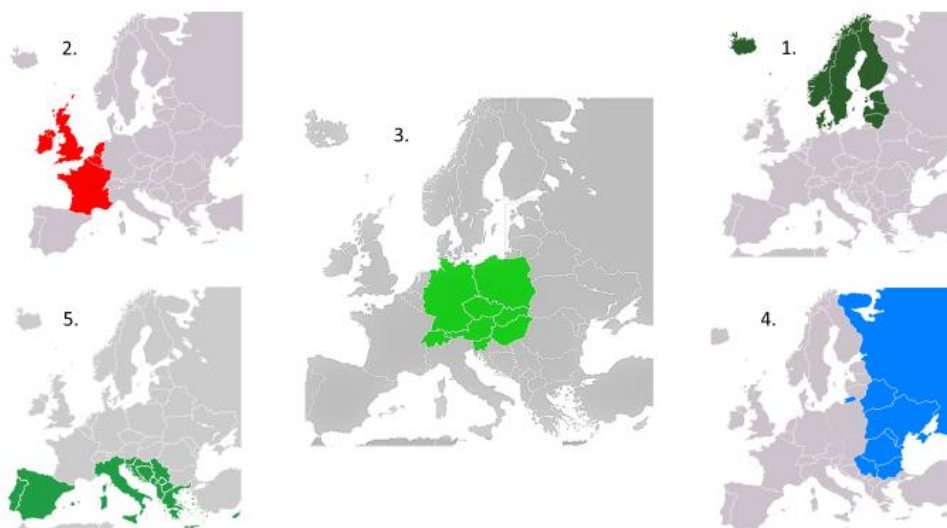
Eurooppa ja Aasia muodostavat siis yhdessä Euraasian mantereeseen kuuluen samaan mannerlaattaan, joten maanosat eroavat toisistaan ensisijaisesti kulttuurimaantieteellisistä syistä. Geologisesti Eurooppaa pidetään kuitenkin omana maanosanaan ja se voidaan jakaa maantieteellisesti viiteen eri kategoriaan:

- **Pohjois-Eurooppa** (8 maata): Islanti, Latvia, Liettua, Norja, Ruotsi, Suomi, Tanska sekä Viro.
- **Länsi-Eurooppa** (6 maata): Alankomaat, Belgia, Iso-Britannia, Irlanti, Luxemburg sekä Ranska.
- **Keski-Eurooppa** (9 maata): Itävalta, Liechtenstein, Puola, Saksa, Slovakia, Slovenia, Sveitsi, Tšekki sekä Unkari.
- **Itä-Eurooppa** (6 maata): Bulgaria, Moldova, Romania, Ukraina, Valko-Venäjä sekä Venäjä.
- **Etelä-Eurooppa** (18 maata): Albania, Andorra, Bosnia ja Hertsegovina, Espanja, Italia, Kosovo, Kreikka, Kroatia, Kypros, Makedonia, Malta, Monaco, Montenegro, Portugali, San Marino, Serbia, Turkki sekä Vatikaani. Näistä maista Kypros ja Turkki kuuluvat myös osittain maantieteellisesti Aasian maanosaan.

(Peda.net 2018.)

Lisäksi joskus Eurooppaan lasketaan kuuluviksi myös osittain Aasian puolella sijaitsevat Armenia, Azerbaidzhan, Georgia sekä Kazakstan, mutta tässä opinäytetyössä nämä valtiot ovat jätetty huomioimatta. Valtioiden lukumäärä on ollut aina kyseenalainen maaosien (Euroopan ja Aasian) häilyvien rajojen johdosta, joten kyseisten maiden poissulkeminen tästä työstä on tehty kulttuurillisten erojen perusteella. Kuvasta 1 voidaan nähdä Euroopan valtioiden jaottelu edellä mainittuihin kategorioihin maantieteellisin perustein. Euroopan eri osat ovat seuraavassa numerojärjestyksessä:

1. Pohjois-Eurooppa
2. Länsi-Eurooppa
3. Keski-Eurooppa
4. Itä-Eurooppa
5. Etelä-Eurooppa.

Kuva 1. Euroopan jako viiteen osaan maantieteellisin perustein. (Kuva: Mukailen Wikimedia Commons 2009.)

Keski-Euroopasta välimatkat muihin Euroopan osiin ovat varsin lyhyet ja matkanteon kesto vaihtelee yhdestä kolmeen tuntia esimerkiksi lentäen. Vertailta-

essa taas esimerkiksi Pohjois-Euroopasta Etelä-Eurooppaan tai Länsi-Euroopasta Itä-Eurooppaan matkustamista matkanteko kestää ajallisesti jopa yli puolet pidempään maantieteellisistä syistä.

Tässä kohtaa myös budjettimatkailu sekä vastuullisuus astuvat valokeilaan, sillä esimerkiksi pohjoiseurooppalaisen matkat maksavat pääasiassa enemmän kuin keskieuropalaisen, välimatkoista johtuen. Lisäksi matkojen pituudet ovat pidemmät, jolloin esimerkiksi matkustaminen lentäen kestää kauemmin, mikä taas kasvattaa päästöjä enemmän kuin lyhyillä matkoilla. Yleisesti voidaan siis ajatella, että Euroopan sisäisen matkustamisen vertailussa keskieuropalaisten matkustaminen on ekologisinta sekä myös usein edullisinta verrattuna muihin Euroopan osien väestöihin. Tämä ei toki ole absoluuttinen totuus aina, mutta pätee vertailtaessa yleisellä tasolla.

5.2 Euroopan unioni

Euroopasta puhuttaessa tulee aina esiin alueella alun perin vuonna 1958 perustettu, nykyään 28 valtion muodostama taloudellinen ja poliittinen liitto, joka tunnetaan nimellä Euroopan unioni (EU). Kaikki tärkeimmät ja suurimmat päätökset Eurooppaan, sekä EU:n jäsenmaihin ja kansalaisiin koskien tehdään demokraattisesti Euroopan unionin toimesta. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että vaikka kaikki jäsenmaat ovat itsenäisiä valtioita, ne toimivat silti yhteistyössä kohti yhteistä tulevaisuutta, niin taloudellisessa kuin poliittisessä mielessä. Euroopan unionin jäsenmaissa elää yhteensä jopa yli 500 miljoonaa kansalaista. (Euroopan Komissio 2018.)

Euroopan unioniin kuuluvat seuraavat 28 maata liittymisjärjestyksessä: Alankomaat, Belgia, Italia, Luxemburg, Ranska, Saksa, Irlanti, Tanska, Yhdistynyt kuningaskunta, Kreikka, Espanja, Portugali, Itävalta, Ruotsi, Suomi, Kypros, Latvia, Liettua, Malta, Puola, Slovakia, Slovenia, Tšekki, Unkari, Viro, Bulgaria, Romania, Kroatia. Lisäksi ehdolla EU:hun ovat Euroopan muista valtioista Albania, Makedonia, Montenegro, Serbia sekä Turkki. Näiden valtioiden täytyy

vielä täyttää Euroopan unionin asettamat jäsenyysehdot voidakseen liittyä yhteen maailman merkittävimmistä liittoutumista. (Euroopan unioni 2018.)

Euroopan unioni on tänä päivänä laaja-alainen organisaatio, jonka toimintaloja ovat ilmasto-, ympäristö-, kansanterveys-, turvallisuus- sekä oikeusasiat. EU myös ylläpitää ja kehittää ulkomaansuhteita sekä muuttoliikkeiden hallintointia. Euroopan unioni luettelee arvoikseen ihmisarvon, vapauden, demokration, tasa-arvon, oikeusvaltioperiaatteen sekä ihmisoikeudet. Tavoitteena yksinkertaisesti on edistää rauhaa sekä eurooppalaisten kansalaisten hyvinvointia tarjoamalla heille vapautta, turvallisuutta sekä oikeudenmukaisuutta Euroopan alueella. (Euroopan unioni 2018.)

EU on saavuttanut paljon tähän päivään mennessä, sillä se on saanut luotua jäsenmaiden välille sisämarkkinat, jotka mahdollistavat ihmisten, tavaroiden, palvelujen sekä pääoman vapaan liikkumisen kaikkien jäsenmaiden välillä. EU on myös onnistunut nostamaan sekä tasoittamaan elintasoeroja Euroopan alueella, mihin vaikuttavin tekijä lienee EU:n luoma yhteinen rahayksikkö euro. Euro on tällä hetkellä käytössä 19 jäsenmaassa, sekä se on maailman toiseksi suurin valuutta Amerikan dollarin jälkeen. Euroja käyttää päivittäin yli 340 miljoonaa ihmistä ympäri maailman. (Euroopan unioni 2018.)

Euroopan unioni ja sen säädökset vaikuttavat siis merkittävästi Euroopan alueella liikkumiseen. Budjettimatkailun näkökulmasta tämä voidaan nähdä positiivisena asiana, sillä esimerkiksi EU:n jäsenmaiden välillä liikkumiseen ei tarvitse lainkaan viisumia. Lisäksi valuutan ollessa pääsääntöisesti euro, matkailijan ei tarvitse maksaa valuutanvaihdoista ylimääräisiä palvelumaksuja. Vastuullisen matkailun näkökulmasta EU:n vaikutukset Eurooppaan ovat myös positiiviset, sillä jäsenmaiden yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet yhteiskunnan elinvoimaisuuden parantamiseksi edesauttavat sekä ympäristön- että paikallisten ihmisten hyvinvointia.

5.3 Elinkeinorakenne ja matkailunäkökulma

Euroopan elinkeinorakenne on aina tukeutunut maatalouden ja teollisuuden toimialoihin, mutta teknologian kehityksen myötä palvelusektorit ovat ottaneet vallan Euroopassa. Karkeasti voidaan arvioida, että nykypäivänä noin 60–80 % Euroopan työssäkäyvistä väestöstä työskentelee palveluelinkeinon parissa, noin 15–30 % teollisuuden aloilla sekä loput noin 5 % maatalouden sektorilla. (Lindström 2015.)

Matkailun toimiala Euroopassa voi hyvin ja jatkaa yhä kasvuaan, jota se on tehnyt jo viimeiset vuosikymmenet hurjaa vauhtia. Eurooppa onkin yksi maailman suosituimmista matkakohteista ja syynä siihen lienee se, että Euroopasta löytyy jokaiselle jotakin. Lukuisat merkittävät monumentit ja nähtävyydet, moderni infrastruktuuri, paratiisimaiset Välimeren saaret sekä neljä eri vuodenaikaa mahdollistavat erittäin monipuoliset mahdollisuudet Euroopan vierailulle. Vaihtoehtoja on lukuisia. (Kids Word Travel Guide 2018.)

Suosituimpia matkakohteita Euroopassa ovat miljoonakaupunkien Pariisin, Lontoon, Barcelonan, Rooman ja Berliinin lisäksi, yleisesti ottaen Etelä-Euroopan maat, jotka sijaitsevat Välimeren rannalla. Etenkin Ranska, Espanja, Italia ja Kreikka ovat erittäin riippuvaisia turismin tuomasta tulonlähteestä ja ilman matkailua, maiden talous ei välttämättä kestäisi hyvin pitkään. (Kids World Travel Guide 2018.)

Budjettimatkailun näkökulmasta edellä mainittujen maiden ja kaupunkien suosio tarkoittaa sitä, että hinnat ovat usein huomattavasti korkeammalla kuin muissa Euroopan maissa ja kaupungeissa. Tässä kohtaa budjettimatkailijan täytyy hankkia erityisen paljon tietoa sekä tehdä päätökset tarkasti, mikäli haluaa löytää edullisimmat vaihtoehdot vierailuun kyseisissä maissa ja kaupungeissa. Vastuullisen matkailun näkökulmasta taas edellä mainittujen maiden suosio tarkoittaa entistä vastuullisempia päätöksiä niin kuluttajilta kuin maiden ja kaupunkien eri organisaatioilta, jotta kohteiden elinvoimaisuus säilyy ympäristön ylikuormittumisen vuoksi.

5.4 Sesonkiajat ja valuutat

Euroopan maantieteellinen sijainti ja tästä johtuvat neljä vuodenaikaa tarkoittavat käytännössä sitä, että ilmasto eri Euroopan osissa pysyy pääpiirteittäin samanlaisena vuoden ajasta riippumatta. Eli toisin sanoen oli sitten kyseessä kevä, syksy, talvi tai kevät, jokaisessa Euroopan maassa vallitsee sama vuodenaika. Tästä huolimatta ilmastoon liittyviä eroavaisuuksia valtioiden välillä kuitenkin löytyy, sillä maantieteellisesti esimerkiksi Pohjois-Eurooppa ja Etelä-Eurooppa ovat suhteellisen kaukana toisistaan, mikä mahdollistaa ilmaston vaihtelevaisuuden.

Ympäristö, luonto ja ilmasto ovat erittäin merkittäviä tekijöitä matkakohteen valinnassa. Muita painavia tekijöitä matkakohteen, matkan sisällön ja matkustusmuodon valinnassa ovat muun muassa maisemat, aurinko, puhtaus ja rauhallisuus. (Verhelä 2014, 148) Eurooppa on hyvin monipuolinen maanosa, mistä voi löytää kaikkia näitä ominaisuuksia vuodenajasta välittämättä. Matkan ajankohdan päättäminen edellä mainituin kriteerein, johtaa yleensä siihen, että ihmiset matkustavat samaan aikaan samoihin paikkoihin. Tämä tarkoittaa myös päinvastaista reaktiota, jolloin ihmiset eivät matkusta tiettyyn aikaan juuri lainkaan. Näitä matkustuksen ruuhkapiikkejä sekä hiljaisempia kausia kutsutaan sesonkiajoiksi eli kansainvälisin termein High- ja Low Seasoneiksi. High Season tarkoittaa käytännössä suosituinta ja vilkkainta matkustuskautta, jolloin ihmisiä on eniten liikenteessä vuositasolla. Low Season puolestaan tarkoittaa hiljaisinta kautta, jolloin matkailijoita on vähiten liikkeellä vuositasolla.

Taulukkoon 1 on laadittu kaikki Euroopan 47 valtiota pääkaupunkeineen, High- ja Low Seasonit sekä valtiossa käytössä oleva rahayksikkö. Taulukon tiedot perustuvat täysin Lonely Planetin vuonna 2017 julkaisemaan ”The World – A Traveller’s Guide to the Planet” -teokseen, joka on lähes 1000 sivuinen englanninkielinen matkaopas matkailijan tueksi maailmalla matkaamiseen.

Taulukko 1. Euroopan valtiot, niiden pääkaupungit ja valuutat, sekä High- ja Low Seasonit. (Lonely Planet 2017, 40–945.)

Valtio	Pääkaupunki	High season & kalleimmat matkustuskuukaudet	Low season & halvimmat matkustuskuukaudet	Valuutta
Alankomaat	Amsterdam	kesä-elokuu	marras-maaliskuu	Euro
Albania	Tirana	heinä-elokuu	marras-maaliskuu	Albanian lek
Andorra	Andorra la Vella	joulu-huhtikuu	touko- & loka-marraskuu	Euro
Belgia	Bryssel	heinä-elokuu	loka-maaliskuu	Euro
Bosnia & Hertsegovina	Sarajevo	kesä-syyskuu	joulu-maaliskuu	Bosnia & Hertsegovinan vaihdettava markka
Bulgaria	Sofia	kesä-elokuu	marras-maaliskuu	Bulgarian lev
Espanja	Madrid	kesä-elokuu	marras-helmikuu	Euro
Irlanti	Dublin	kesä-syyskuu	marras-helmikuu	Euro
Islanti	Reykjavik	kesä-elokuu	loka-huhtikuu	Islannin kruunu
Iso-Britannia	Lontoo	kesä-elokuu	marras-helmikuu	Englannin punta
Italia	Rooma	heinä-elokuu & joulu-maaliskuu	marras-maaliskuu	Euro
Itävalta	Wien	kesä-lokakuu	marras-maaliskuu	Euro
Kosovo	Pristina	elo-syyskuu	joulu-huhtikuu	Euro
Kreikka	Ateena	pääsiäinen & touko-elokuu	marras-maaliskuu	Euro
Kroatia	Zagreb	heinä-elokuu	loka-huhtikuu	Kroatian kuna
Kypros	Nikosia	kesä-elokuu	marras-helmikuu	Euro
Latvia	Riika	kesä-syyskuu	marras-huhtikuu	Euro
Liechtenstein	Vaduz	heinä-elokuu	marras-maaliskuu	Sveitsin frangi
Liettua	Vilna	kesä-syyskuu	marras-huhtikuu	Euro
Luxemburg	Luxemburg	heinä-elokuu	loka-maaliskuu	Euro
Makedonia	Skopje	kesä-elokuu	joulu-helmikuu	Makedonian denaari
Malta	Valletta	kesä-elokuu	marras-helmikuu	Euro
Moldova	Chişinău	kesä-elokuu	marras-maaliskuu	Moldovan leu
Monaco	Monaco	kesä-elokuu	marras-maaliskuu	Euro
Montenegro	Podgorica	heinä-elokuu	marras-huhtikuu	Euro
Norja	Oslo	kesä-elokuu	loka-huhtikuu	Norjan kruunu
Puola	Varsova	touko-syyskuu	marras-helmikuu	Puolan zloty
Portugali	Lissabon	heinä-elokuu	joulu-maaliskuu	Euro
Ranska	Pariisi	heinä-elokuu	loka-maaliskuu	Euro
Romania	Bukarest	kesä-elokuu	marras-maaliskuu	Romanian leu
Ruotsi	Tukholma	kesä-elokuu	marras-kesäkuu	Ruotsin kruunu
Saksa	Berliini	heinä-elokuu	marras-maaliskuu	Euro
San Marino	San Marino	heinä-elokuu	marras-maaliskuu	Euro
Serbia	Belgrad	heinä-elokuu	joulu-maaliskuu	Serbian dinaari
Slovakia	Bratislava	heinä-elokuu	loka-maaliskuu	Euro
Slovenia	Ljubljana	kesä-elokuu	marras-maaliskuu	Euro
Suomi	Helsinki	heinäkuu	syys-toukokuu	Euro
Sveitsi	Bern	heinä-elokuu & joulu-huhtikuu	loka-maaliskuu	Sveitsin frangi
Tanska	Kööpenhamina	kesä-elokuu	loka-huhtikuu	Tanskan kruunu
Tšekki	Praha	huhti-kesäkuu & syys-lokakuu	marras-maaliskuu	Tšekin korona
Turkki	Ankara	kesä-elokuu	loka-huhtikuu	Turkin liira
Ukraina	Kiova	heinä-elokuu	marras-huhtikuu	Hryvnia/ Venäjän rupla
Unkari	Budapest	heinä-elokuu	marras-maaliskuu	Unkarin forintti
Valko-Venäjä	Minsk	kesä-elokuu	marras-maaliskuu	Valko-Venäjän rupla
Vatikaani	Vatikaani	heinä-elokuu	syys-maaliskuu	Euro
Venäjä	Moskova	kesä-syyskuu	marras huhtikuu	Venäjän rupla
Viro	Tallinna	touko-syyskuu	joulu-maaliskuu	Euro

Taulukosta 1 voidaan havaita, kuinka Euroopan maantieteellinen sijainti sekä sen ilmasto vaikuttavat sen valtioiden sesonkiaikoihin. Yleisesti ottaen sesonkiajat (High- ja Low Seasonit) ajoittuvat kaikissa valtioissa melko samoille kuukausille, perustuen pitkälti ilmastoon. Kuukausikohtaisia eroavaisuuksia kuitenkin löytyy, mitkä johtuvat osittain pienistä ilmaston muutoksista mutta pääasiassa kulttuurillisista seikoista. Tällaisia seikkoja ovat esimerkiksi erilaiset kulttuuritapahtumat kuten musiikki- ja olutfestivaalit sekä kansainväliset markkinat.

5.5 Kielialueet

Kielet auttavat kommunikoimaan, oppimaan ja ymmärtämään, sekä ilmaistamaan tunteita. Kielet ovat keino ilmaista kulttuuria, ja kielet ovat olleet erittäin keskeisenä osana kulttuurien synnyssä. Kielten avulla on mahdollista luoda rajoja, esimerkiksi ”meidän” ja ”teidän” välille, mutta kielet myös mahdollistavat yhteisöllistymisen. (Anhava 2015, 9) Maailmassa puhutaan tuhansia eri kieliä, ja niiden murteita. Vain hieman yli 4 % näistä kielistä puhutaan Euroopassa, kun taas Aasia ja Afrikka kattaa yli 60 % kaikista maailman kielistä. Euroopassa yhä elossa olevia kieliä on laskettu olevan 288 kappaletta. (Ethnologue 2018.)

Kielikunnan muodostavat kielet, joita voidaan määritellyin perustein kutsua toistensa sukulaisiksi. Näitä perusteita voi olla esimerkiksi kieliopillisen suvun, omistusliitteiden, sijamuotojen tai verbintaivutusten määrä ja käyttötapa, sekä kielikuntaan kuuluvien kielten ikä. Kielikunnan sisällä olevat kielet, jotka ovat keskenään läheisempää sukua, kuin muut, sanotaan jakautuvan kielihaaroihin. (Anhava 2015, 25.)

Euroopan kaksi isointa kielikuntaa ovat indo-eurooppalainen ja uralilainen. Suurin osa Euroopassa puhuttavista kielistä, sekä seitsemän maailman kymmenestä puhutuimmasta kielestä kuuluu indo-eurooppalaiseen kielikuntaan. Biskajanlahdella puhutaan Euroopan ainutta isolaattikieltä, eli baskia. Isolaattikieli on kieli, jolla ei ole tunnettuja sukulaiskieliä. (Anhava 2015, 103.)

Indo-eurooppalaiseen kielikuntaan kuuluvat germaaniset, itaaliset, romaaniset, kelttiläiset, slaavilaiset, balttilaiset, itäbalkanilaiset, heettiläiset ja indoiranilaiset kielet, sekä kreikan, albanian ja armenian kielet. Germaanisiin kieliin kuuluvat muun muassa saksan, englannin, norjan ja ruotsin kielet. Saksaa Euroopassa puhuu äidinkielenään noin 97 miljoonaa henkilöä, kun taas englantia noin 60 miljoonaa henkilöä. Romaanisiin kieliin kuuluvat muun muassa ranska, espanja ja italia. Ranska äidinkielenä on Euroopan kolmanneksi puhutuin kieli noin 66 miljoonalla puhujallaan, ja italia neljänneksi puhutuin 65 miljoonalla puhujallaan. Slaavilaisista kieliin kuuluu muun muassa Euroopan puhutuin kieli, eli venäjä, jota noin 106 miljoonaa henkilöä puhuu äidinkielenään. (Worldatlas 2018) Indo-eurooppalainen kielikunta on maailman suurin kielikunta, niin puhujensa, levineisyytensä, kuin vaikutusvaltansa mukaan. (Anhava 2015, 56.)

Uralilaiset kielet jaetaan kahteen päähaaraan: suomalais-ugrilaisiin ja samojedilaisiin kieliin. Suomalais-ugrilaisiin kuuluvat suomen lisäksi sen lähisukukielet, sekä uralilaisen kielikunnan äärimmäisiä haaroja. Päähaarojen lisäksi uralilaiseen kielikuntaan kuuluvat saamelaiset, volgalaiset ja permiläiset kielet. (Anhava 2015, 32.)

Euroopan unionin virallisia kieliä on 24 kappaletta. Kaikki unionin tasolla tehdyt päätökset on ilmoitettava kaikilla virallisilla kielillä, ja jokaisella unionin kansalaisella on oikeus olla yhteydessä unionin toimielinten kanssa millä tahansa näistä virallisista kielistä. Euroopan unionin kaksi yleisimmin käytettyä kieltä ovat englanti ja ranska. (Euroopan unioni 2018.)

Kielten osaaminen auttaa ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa sekä eri kulttuurien ymmärtämisessä. Mitä enemmän matkan aikana on yhteydessä paikallisiin, sitä enemmän se kasvattaa matkailijan kulttuurillista osaamista ja sitä syvempi kokemus matkasta on mahdollista saada. On hyvä ottaa ennen matkaa selvää kohdemaan pääkielestä sekä opetella tärkeimpiä sanontoja ja tervehdyksiä. Vähäinenkin kielten osaaminen tuo lisäarvoa matkailijan kokemukseen kohdemaasta, ja helpottaa esimerkiksi kaupoissa asioimista tai julkisen liikenteen käyttämistä. Yhteinen kieli myös madaltaa kynnystä mennä kysymään suosituksia tai neuvoja paikallisilta tai muilta matkailijoilta.

5.6 Turvallisuus

Matkakohdetta valitessa on hyvä myös selvittää kohteen turvallisuuden tila. Suomen ulkoministeriön sivuilta löytää jokaisen valtion matkustustiedotteen, joka kertoo kohteen tämänhetkisestä turvallisuustilanteesta, liikennesäännöistä, luonnonoloista, terveysasioista, sekä maan laeista ja käytännöistä. (Ulkoministeriö 2018a.)

Matkustaessa voi kohdata erilaisia riski- ja uhkatekijöitä, jotka voivat ääritapauksissa jopa vaikeuttaa kotiinpaluuta. Joka kohteessa riskeinä ovat muun muassa liikenneonnettomuudet sekä rikollisuus, kuten ryöstöt ja pahoinpitelyt. Asianmukaisilla rokotuksilla ja hygienialla voidaan välttää tautien ja epidemioiden tarttuminen ja leviäminen. Luonnonkatastrofeihin ihminen ei voi vaikuttaa eikä kaikkea voida ennustaa, joten on hyvä tehdä matkustusilmoitus ulkoministeriölle. Tämän avulla ministeriö voi hätätapauksissa olla matkaajaan yhteydessä, ilmoittaa vaarasta ja antaa ohjeita matkaajan turvallisuuden takaamiseksi. (Ulkoministeriö 2018b.) Terrorismi ja sodat ovat poliittisten epävakauksien synnyttämiä ristiriitoja, ja ne aiheuttavat ihmisissä levottomuutta ja pelkoa. Julkisilla paikoilla, kuten lentokentillä, on lisätty turvatoimia ja tarkkaavaisuutta terrorismin ennaltaehkäisemiseksi. (Verhelä 2014, 175–176.)

Verhelän (2014) listaamia riskejä ja uhkatekijöitä matkalla voivat olla:

- liikenne
- rikollisuus
- taudit ja epidemiat
- luonnonkatastrofit
- terrorismi
- sotatila.

Kaikissa EU-maissa, sekä Sveitsissä voi soittaa maksutta eurooppalaiseen hätänumeroon, 112. Numerosta tavoittaa poliisin, ambulanssin ja palokunnan. 112 on otettu käyttöön EU-maissa kansallisten hätänumeroiden rinnalle vuonna 1991. Kadonneesta lapsesta, hyväksikäytöstä, tai henkistä tukea tarvittaessa voidaan vastaavasti EU-maissa soittaa numeroon 116.

Lähes kaikkialla Euroopassa numerosta 112 tavoittaa hätäkeskuksen ja Euroopan unionin jäsenmaissa hätänumeroon soittaminen on maksutonta. Iso-Britanniassa myös numero 112 on hätätapauksissa käytössä, mutta yleisemmin käytetään numeroa 999. Jos on joutunut tilanteeseen, jossa on liian vaarallista puhua, voi Iso-Britanniassa soittaa numeroon 55. Muut Euroopan maiden poikkeukset hätänumeroiden suhteen ovat kuvattuna alla olevassa taulukossa 2.

Taulukko 2. Hätänumeropoikkeukset Euroopassa. (European Commission 2018.)

Valtio	Poliisi	Ambulanssi	Tulipalo
Moldova	902 / 112	903	901
Norja	112	113	110
Puola	997	999	998
Serbia	192	194	193
Valko-Venäjä	102	103	101 / 112

Suomalaisilla, kuten muillakin pohjoismaiden kansalaisilla on passivapaus, mikä tarkoittaa vapaata liikkumista ja oleskelua pohjoismaissa ilman passia tai henkilökorttia. On kuitenkin hyvä pitää mukanaan aina jotain viranomaisen myöntämää asiakirjaa, kuten ajokorttia, jos viranomainen vaatii matkustajan henkilöllisyyden todistamisen erinäisistä syistä. Näitä pohjoismaita ovat Suomen lisäksi Ruotsi, Tanska, Norja ja Islanti. (Raja 2018.)

Passi tai kuvallinen henkilökortti on oltava mukana, jos pohjoismaiden ulkopuolelta matkustaa pohjoismaihin tai matkustaa pohjoismaiden ulkopuolelle. Matkustusasiakirjoista on hyvä ottaa kopiot varkauksien tai katoamisten varalta. Nämä kopiot tulee säilyttää erillään varsinaisesta passista tai henkilökortista, sekä skannattuna esimerkiksi mobiililaitteelle. Myös suuret summat käteistä on hyvä koittaa säilyttää muutamassa eri paikassa, eikä niitä tulisi julkisesti esitellä.

EU:n sisäisesti matkustaessa passin omaava Suomen kansalainen ei tarvitse viisumia. Muihin kuin EU-maihin matkustaessa on suositeltavaa ottaa selville mahdolliset viisumivaatimukset jo ennen matkaa, esimerkiksi Venäjälle matkustaessa viisumia tulisi hakea vähintään 2 viikkoa ennen matkaa. (Raja 2018.)

6 Budjettimatkailu

6.1 Budjettimatkailun määritelmä

Budjettimatkailun yksiselitteinen määrittelemineen on hankalaa, sillä ei ole olemassa tiettyä budjettia tai tiettyjä kohteita, missä matkailijan tulisi pysytellä olakseen budjettimatkailija. Yleisesti voidaan sanoa, että budjettimatkailu on hinattietoista matkailua (Dauntless Jaunter 2017). Budjettimatkailuun liittyy vahvasti kustannustehokkuuden käsite, joka tässä tapauksessa tarkoittaa ”mahdollisimman paljon, mutta hyvin vähällä”. Pyritään siis löytämään rahalle arvoa, ja usein tuo arvo tulee elämysten tai kokemusten kautta.

Budjettimatkailu luokitellaan usein yhdeksi omatoimimatkailun alalajeista. Budjettimatkailussa palvelut, kuten lennot ja majoitus voivat olla niin sanotusti riisuttuja, eli niihin kuuluu alhaisemmalla hinnalla pelkät peruspalvelut. Tarvittavia lisäpalveluita on saatavilla lisämaksusta, kuten esimerkiksi ruumaan menevät matkatavarat lennoilla tai aamiainen hotellissa. (Verhelä 2014, 212–213.)

Budjettimatkailun voidaan luokitella saaneen syntynsä jo silkkitiestä, jonka läpi kauppatavara ja kaupparatsut kulkivat Lähi-itään ja Eurooppaan. Ensimmäisen reppureissaajan sanotaan olleen italialainen Giovan Francesco Gemelli, joka oli ensimmäisiä eurooppalaisia, joka matkasivat huvia, eikä kaupankäynnin vuoksi. Tästä italialaisesta matkailijasta inspiroituneina hipit 1960- ja 1970-luvuilla alkoivat harrastaa reppureissausta, joka on oma muotonsa budjettimatkailusta. (Backpacker Resources 2018) Reppureissaus on yksi tunnetuimmista budjettimatkailun muodoista, jossa reppua tai rinkkaa käytetään kaikkien tarvittavien matkatavaroiden säilytykseen. Joissain tapauksissa mukana on myös teltta ja makuupussi, mikä antaa mahdollisuuden yöpyä lähes missä vain ilman kuluja. Reppureissaaja pyrkii itsenäisyyteen matkallaan, mutta myös olemaan vuorovaikutuksessa paikallisten ja muiden matkailijoiden kanssa. (Lomine & Edmunds 2007, 12.)

Paras hyöty budjettimatkailusta on matkaajalle itselleen jäävä ylimääräinen valuutta. Toisena hyötynä on se, että usein budjettimatkailija vertailee lukuisia eri vaihtoehtoja, ja saattaa löytää jotain yllättävän hyvää yllättävän halpaan hintaan. Nettiä selailemalla ”pidemmälle kuin ensimmäiselle hakusivulle” ja paikallisilta tai kokeneemmilta matkailijoilta kyselemällä löytyy hyviä vinkkejä erilaiseen matkailuelämykseen, vaihtoehtoiseen majoitukseen ja uusiin kulkuyhteyksiin. Budjettimatkailu, kuten matkailu ylipäätään avaa uusia ovia, uusia kulttuureita ja perinteitä, sekä mahdollistaa uusien tuttavuuksien syntymisen. Jokainen matka opettaa jotain uutta.

6.2 Budjettimatkailija

Kuluttajakäyttäytyminen on olennainen osa matkailijan profiilia, ja siksi se on tärkeä tiedostaa eritoten budjettimatkailua käsitellessä. Matkailija on määrätietoinen kuluttaja, jonka kuluttajakäyttäytyminen perustuu omien kokemusten, arvojen, asenteiden ja uskomusten lisäksi muiden kertomaan, mediasta saatuun kuvaan sekä palveluntarjoajalta saatuun markkinointiviestintään. (Verhelä 2014, 184) Matkailijalla on ainutlaatuinen ostokäyttäytyminen matkallaan verrattuna muuhun kuluttamiseen. Kuluttaminen matkaan tai matkalla edellyttää sääs-

tämistä ja ennakkoon suunnittelemista, sillä kulut ovat suuria tuloihin nähden. Kulut ovat suunniteltuja ja määrätietoisesti tehtyjä, toisin kuin heräteostokset kaupungilla kulkiessa. (Vuoristo 1998, 49.)

Matkailijatyypit voidaan luokitella kolmeen kategoriaan, joista budjettimatkailija useimmiten lukeutuu joko allosentrikoksi tai midsentrikoksi, arvojensa ja mielitymystensä mukaan. Allosentrikko toimii matkanjärjestelyissä itsenäisesti, etsii uusia kohteita ja elämyksiä, tyytyy kohtuullisempaan ja vaatimattomampaan varuste- ja palvelutasoon sekä on kiinnostunut muista kulttuureista ja ihmisistä. Vastakohtana allosentrikoille ovat psykosentrikot, jotka suosivat lähinnä pakettimatkoja. Näiden kahden välimuotoa taas kutsutaan midsentrikoksi, joita suurin osa matkailijoista on. (Vuoristo 1998, 45.)

Budjettimatkailija miettii kohdetta valitessaan, missä hän todella haluaa käydä ja miksi, sekä miten kohteeseen kannattaa matkustaa ja kuka hänen varoistaan lopulta hyötyy. Tämän vuoksi budjettimatkailijaa voidaankin kutsua ”valistuneeksi matkailijaksi” (Kalmari & Kelola 2009, 17). Budjettimatkailijat usein ottavat enemmän selvää kohdemaansa oloista, mahdollisuuksista, eivätkä lähde helpoimmalle pakettimatkalle eli ”minne vaan, missä on lämmintä”.

Budjettimatkailija osaa etsiä ja käyttää vaihtoehtoisia majoitusmuotoja, kulku- neuvoja ja aktiviteetteja. Hän ei välttämättä saa kaikkea haluamaansa sisällytettyä kukkaroystävälliseen budjettiin, mutta se ei budjettimatkailijaa lannista. Vastuullisen matkailijan käsikirjasta budjettimatkailija voi löytää uuden elämänohjeensa: ”Ei kannata jäädä märehtimään sitä, mitä ei voi tehdä, vaan miettiä mitä voi tehdä.”. (Kalmari & Kelola 2009, 9.)

Budjettimatkailua voi harrastaa kuka vaan, joka haluaa tehdä matkansa tietyn budjetin rajoissa, varmistaen samalla saavansa rahalleen parasta mahdollista vastinetta. Budjettimatkailu on erittäin hyvä keino nähdä ja kokea maailmaa erityisesti pienituloisille, kuten opiskelijoille, työttömille tai osa-aikaistyöttömille. Näillä ryhmillä on usein paljon aikaa matkustaa, mutta vähän rahaa sen toteuttamiseksi ja raha, mitä on, halutaan käyttää itselle oikeasti merkittäviin asioihin.

Budjettimatkailija ei halua maksaa turhasta, kuten palveluista, joita hän ei tule matkansa aikaan käyttämään.

6.3 Kulkuvälineet

Edullisin vaihtoehto kulkuvälineissä riippuu kohteen etäisyydestä sekä siitä, kuinka paljon kohteeseen yleensä matkustetaan. Suosituin tapa matkustaa ulkomaan kohteisiin Euroopan unionin asukkaiden kesken on lentäminen, kun taas juna- ja bussiliikennettä suosii vain noin 10 % matkaajista (Eurostat 2018). Ulkomaan kohteisiin löytyy lentoja joka hintaluokasta, ja niiden hintaan vaikuttavat saavutettavuuden ja suosion lisäksi muun muassa lentoyhtiö, varausaika ja -tapa, sekä lentääkö välilaskujen kautta vai suoraan. Samat tekijät vaikuttavat myös juna- ja bussilippujen hintoihin. Internetistä löytyy lukuisia sivustoja lentojen, junien ja bussien hintojen vertailuun. Eri matkantarjoajien hinnat lennoille löytyy helposti ja nopeasti Momondosta, sekä Rome2Rio- ja goEuro-sivustoilta löytää helposti eri vaihtoehtot paikasta toiseen liikkumiseen Euroopan kohteissa: lautat, junat, bussit, lennot sekä kimppekyytimahdollisuudet. (GoEuro 2018) Kimppekyytimahdollisuuksia voi selata myös suoraan BlaBlacar:in internetsivuilta. BlaBlacar vaatii rekisteröitymisen ja tunnistautumisen turvallisuussyistä, ja sivustolta näkee muiden ”arvostelut” kyytiä tarjoavista kuskeista. Nämä arvostelut eivät aina pidä paikkaansa, jotkut liioiteltuja tai muuten vaan väärää kuvaa antavia, mutta yleiskuva arvosteluista on hyvä tarkistaa ennen kyydin varaamista.

Interrail-passi on viidestä päivästä kuukauteen voimassa oleva junalippu, jolla eurooppalaiset matkustajat voivat matkustaa lähes vapaasti 30 Euroopan maassa. Interrail sai alkunsa vuonna 1972, ja oli alun perin tarkoitettu nuorille, alle 21-vuotiaille matkustajille. Tänä päivänä ikäraja reilaamiselle ei ole, mutta Interrail-passin hinta määräytyy matkustajan iän mukaan. Interrailin huippuvuodet olivat 1970- ja 1980-luvuilla, ja erityisesti reppureissaajat käyttivät tätä matkustusmuotoa nähdäkseen Eurooppaa. Nykyään halpalentoyhtiöiden ja jatkuvan tarjouskilpailun myötä Interrail-passi voi olla jopa kalliimpi vaihtoehto matkustaa kuin lentäminen tai yksittäisten junien varaaminen. Lisäksi nykyään

Ranskassa, Espanjassa ja Italiassa istuinpaikkojen varaaminen on pakollista kaikilla junayhteyksillä, mikä yleensä maksaa noin 10 euroa oli matkustajalla sitten Interrail-passi tai ei. (World Travel Guide 2015.)

Moottoriajoneuvoilla, kuten autoilla, tehtiin vuonna 2016 yli 30 % ulkomaan matkoista Euroopan unionin jäsenmaissa (Eurostat 2018). Autolla matkustaminen on hyvä vaihtoehto varsinkin, jos haluaa nähdä monta kohdetta saman matkan aikana, ja muutakin kuin pääasialliset kohteet. Tämä matkustusmuoto vie enemmän aikaa kuin lentäminen tai junalla matkustaminen, mutta reitin ja aikataulun saa suunnitella itse, ja painavat matkatavarat kulkeutuvat mukavasti takakontissa.

Kaikista halvin, mutta mahdollisesti myös epävarmin tapa päästä kohteeseen, on liftaus, eli ”peukalokyydillä matkustaminen”. Tomislav Perko kertoi esiintyessään TEDx- tapahtuman puhujana, kuinka hän matkusti ympäri maailmaa liftaamalla ja muutenkin erittäin pienellä budjetilla. Perko on kirjoittanut aiheesta kaksi kirjaa, ”1000 nights of summer” ja ”1000 nights of spring”, sekä tehnyt videoita muun muassa aiheesta ”kuinka liftata oikein”. Perkon mukaan liftaamisessa kaikki on kiinni maalaisjärjestä, ole oikealla tiellä oikeaan aikaan, ja varmista meneväsi oikeaan suuntaan. Kärsivällisyys on elintärkeää, oikea kyyti saapuu kyllä. Hän kertoo liftauksen olevan hyvä tapa matkustaa erityisesti sen takia, koska seikkailu alkaa jo matkan aikana, ei vasta kohteessa. Perko kuitenkin myöntää, että liftaus voi osoittautua vaaralliseksi, koskaan ei tiedä kuka sattuu ottamaan kyytiin, ja se vaatii kestävyyttä niin fyysisesti kuin henkisesti. (Perko 2015) Liftaus on siis äärimmäinen tapa matkustaa, eikä sovi herkkähermoisille tai mukavuudenhaluisille. Joissain maissa voi ongelmia aiheuttaa myös oikean liftauspaikan löytäminen, sillä esimerkiksi Suomessa moottoriteiden varrella liftaaminen on laitonta. Turvallisempi vaihtoehto tälle on jo aiemmin mainittu kimppekyytisivusto BlaBlacar.

6.4 Majoitus

”Rahan säästäminen on ennen kaikkea asennekysymys.” toteaa Rantapallon Eri Reitti. Tämä pätee erityisesti majoituksen kohdalla. Jos päivä ei lähde käyntiin ilman hotelliaamiaista ja kengänkiillotusta, jäävät vaihtoehdot majoituksesta vähemmälle ja usein kalliimman puolelle, mutta jos on valmis luopumaan muutamasta mukavuudesta, voi majoituksen löytää erittäin edullisestikin. (Rantapallo 2018.)

Hostellit, tai toiselta nimeltään retkeilymajat toimivat usein yhteismajoitusmuotoisina, joko erikseen miehille ja naisille, tai sekamajoituksena. Huoneissa voi olla jopa yli 10 makuupaikkaa, mutta myös yhden hengen huoneita ja perhehuoneita löytyy joistain hostelleista. Hostelleissa on vähemmän yksityisyyttä kuin hotelleissa, usein vessat, suihkut ja keittiöt ovat kaikkien vieraiden yhteisessä käytössä. Nykyisin hostellit alkavat kuitenkin muistuttaa enemmän ja enemmän hotelleita, niin siisteydellään kuin palvelutarjonnallaan. Nyrkkisääntönä voidaan pitää sitä, että mitä uudempi hostelli, sitä laadukkaampi se on. (UNIPress Suomi 2010, 53.)

Bed & breakfast -majoitukseen kuuluu yöpymisen lisäksi aamiainen, usein isäntävään valmistamana. Tämän tyyppinen majoitusmuoto on usein halvempi kuin hotellihuone, mutta käytännössä samoilla palveluilla. Bed & breakfast -majataloissa huoneita ei ole paljoa, muutamasta pariin kymmeneen, ja isäntäväki hoitaa kaiken itse, siivouksesta huoneiden luovuttamiseen. Monissa tapauksissa isäntäväki asuu samassa rakennuksessa, joten heidät on helppo tavoittaa milloin tahansa, vaikka vastaanotto ei olisikaan auki vuorokauden ympäri. (Pallontallaajat 2018.)

Hotelleja, hostelleja ja bed & breakfast -majoitusvaihtoehtojen hintoja voi vertailla esimerkiksi Booking.com-, Trivago-, Ebookers-, tai Hotels.com-sivustoilta. Momondon sivuilla on lentojen lisäksi mahdollista vertailla myös hotelleja. Kuten aikaisemmin on mainittu, kannattaa muun muassa majoituksen kohdalla olla valmis mahdollisiin muutoksiin ennen reissua. Useat esimerkiksi Booking.com:in kautta varatut hotellit tarjoavat ilmaisen peruutuksen ennen tiettyä

päivämäärää. Jos myöhemmin kohtaa paremman tarjouksen toiselta majoituspalvelulta, on helppoa ja edullista vaihtaa. (Booking.com 2018) Arvosteluja on hyvä silmäillä kriittisesti ennen varaamista, ne voivat antaa hyvinkin asiallisen ja paikkansa pitävän kuvan majoituksesta ja asiakaspalvelun tasosta. On kuitenkin hyvä pitää mielessä, että internetissä kuka vaan voi sanoa mitä vaan, ja usein pelkästään negatiiviset kokemukset muistetaan ja jaetaan eteenpäin.

Vaihtoehtona hotelleille ja hostelleille on tavallisten ihmisten vuokraamat vierashuoneet, vapaat kesäasunnot tai muut yksityishenkilöiden omistamat kohteet. Näitä voi löytää esimerkiksi Couchsurfing-sivustolta. Couchsurfing eli suomalaisittain sohasurffaus yhdistää paikallisia ja matkajia, oli se sitten majoittamisen, yöpymisen tai tapahtumien muodossa. Couchsurfing-yhteisössä on tällä hetkellä yli 12 miljoonaa jäsentä, ja vuosittain jopa 4 miljoonaa matkustajaa saa mahdollisuuden edulliseen yöpaikkaan tämän sivuston kautta. (Couchsurfing 2018) Vaikka nimi niin antaa olettaa, couchsurfing ei välttämättä tarkoita sitä, että matkailija yöpyy isäntänsä tai emäntänsä sohvalla. Jotkut majoittajat tarjoavat vieraittensa käyttöön kokonaisia vierashuoneita, mahdollisesti myös oman kylpyhuoneen. Couchsurfing on käytännössä ilmainen tapa majoittua, sillä itse sivuston kautta ei liiku rahaa. On kuitenkin suositeltavaa kiittää majoittajaa esimerkiksi pienellä tuliaisella, tai tarjoutua valmistamaan tai maksamaan yhteisen illallisen. Majoittajat odottavat vuorovaikutusta vieraansa kanssa, ja usein haluavat jakaa myös omia tarinoitaan ja kokemuksiaan. (Rodgers 2017.)

Jos ei ole tottunut omatoimimatkailuun, voi myös harkita jokerimatkoja, joita esimerkiksi Tjäreborg tarjoaa. Jokerimatka tarkoittaa sitä, että lento- ja majoituspaketin saa halpaan hintaan, mutta majoitus voi olla melkein mitä vain, eikä siitä saa paljoa informaatiota ennen matkaa (Tjäreborg 2018). Jokerimatkojen kohdalla on mietittävä, onko valmis ottamaan sen riskin, että voi joutua yhden tähden hotelliin ilman ilmastointia ja aamupalatarjoilua, tai hyvällä tuurilla päästä jopa viiden tähden hotelliin, kaikkine palveluineen.

6.5 Säästäminen matkan aikana

Jos matkailijalla on käytössä älypuhelin ja siinä vapaata tilaa muistissa, turhia roamingmaksuja välttääkseen, on suositeltavaa ladata muutama hyödyllinen sovellus jo ennen matkaa. Seuraavaksi esitellyt sovellukset ovat kaikki ilmaisia, eivätkä edellytä sitoutumaan mihinkään. Jotkut vaativat rekisteröitymisen, mutta lähinnä turvallisuussyistä. Kaikki esitellyistä sovelluksista on jossain vaiheessa ollut opinnäytetyön tekijöillä testauksessa tai käytössä, ja todettu täten hyödyllisiksi ja helppokäyttöisiksi.

Jos älylaitteeseen mahtuu vain yksi sovellus, on suositeltavaa valita seuraavista Google Trips, sillä se kattaa lähes kaiken tarvittavan. Sen avulla voit tehdä suunnitelmia eri päiville sekä siitä löydät ehdotuksia, missä syödä, mitä nähdä tai tehdä, sekä sen voi synkronoida Google-tilin kanssa. Google Mapsiin saa ladata offline-karttoja tunnetuilta alueilta, mikä on huomattavasti helpompaa ja nopeampaa kuin perinteinen kompassin tai paperikartan avulla suunnistaminen. Esimerkkinä paikallisliikenteeseen neuvovista sovelluksista on Moovit, josta voi nähdä lukuisien eri kaupunkien metro- ja bussiaikataulut, sekä se neuvoo myös lähimmät pysäkit tai asemat askel askeleelta. Sovellus toimii globaalisti, eikä vaadi internetyhteyttä matkan aikana, vain reittiä etsiessä.

Isompiin ja tunnetuimpiin kohteisiin, kuten pääkaupunkeihin matkustaessa hyödyllisiä sovelluksia ovat muun muassa Walking Tours ja Places Around. Walking Tours tarjoaa ilmaisia kävelyreittejä ja lyhyitä kuvauksia tunnetuista paikoista ja maamerkeistä niiden varrella. Reitin voi valita kiinnostuksen mukaan ja mikä parasta, reitiltä poikkeaminen on sallittua. Places Around -sovelluksella löytää helposti esimerkiksi lähimmän pankkiautomaatin, lähimmän kahvilan tai vaikka lähimmän taidegallerian, jos kulttuurinnälkä iskee yllättäen.

Polkupyörän vuokraamiseen useissa kaupungeissa Euroopassa voi käyttää sovellusta nimeltään Nextbike. Pyörien vuokraukseen on myös automaattit pyöräparkkien keskuudessa, mutta helpompi ja nopeampi tapa on sovelluksen kautta. Nextbike-tilille ladataan aluksi pieni summa rahaa esimerkiksi luottokortilla, ja tuolta tililtä veloitetaan maksu ajalta, jonka pyörä on ollut asiakkaalla käytössä.

Pyörät on helppo palauttaa mihin vain saman ketjun pyöräparkeista, joita on lukuisia kaupunkia kohden. Nextbike-sovelluksen kautta voi vuokrata myös Kanariansaarilla käytössä olevia SityCleta-pyöriä.

Aktiviteettien kohdalla tärkeintä on pitää kiinni siitä, mitä oikeasti haluaa tehdä, ja mitä itse kykenee tekemään. Rautio neuvoo panostamaan aktiviteetteihin, joista on haaveillut jo pitkään, ja mitä voi vaan tietyissä kohteissa tehdä, kuten esimerkiksi Sveitsin Jungfraun näkeminen, tai snorklaus koralliriutoilla. ”Älä tingi turvallisuudesta,” Kilroy Finlandin myyntipäällikkö Pia-Noora Rautio Radio Tutkan haastattelussa. Mieluummin maksaa jokunen kymppin enemmän siitä, että aktiviteetti ohjataan ja valvotaan asianmukaisesti, kuin maksaa useamman satasen sairaalalaskun, jos jotain menee vikaan huolimattomuuden takia. Rautio myös vihjaa budjettimatkailijoille, että halutut aktiviteetit (ne, jotka maksavat) kannattaa varata etukäteen, sillä usein ne ovat halvempia niin, kuin paikan päällä varatessa. Hyvin suunniteltu on jo puoliksi tehty. (Tutka 2018.)

Ruokailu ja illanvietto turistikeskittymissä on usein kalliimpaa kuin niin sanotusti syrjemmillä seuduilla. Jos majoituspaikassa on mahdollisuudet ruoanlaittoon, tai -säilytykseen, voi säästää käyttämällä hyväkseen paikallisia päivittäistavara-kauppoja. Näissäkin hinnat voivat vaihdella laajalla mittapuulla, ja usein kalleimmat elintarvikkeet myydään hotellien ja nähtävyyksien läheisissä minimarketeissa. Jos matkailija siis haluaa säästää elintarvikkeiden hinnassa, kannattaa ottaa selvää lähellä olevista, paikallisten suosimista supermarketeista tai tavarataloista. Niissä kohteissa, joissa hanavesi ei ole juomakelpoista, kannattaa vettä ostaa paljon kerralla ja pitää pullollinen mukana aina ulos lähtiessä. Näin välttyy ostamasta turhia muovipulloja ja säästää rahan lisäksi luontoa.

6.6 Kohteessa liikkuminen

Halvin tapa liikkua itse kohteessa on tietysti kävely. Lisähyötyjä tässä kulkutavassa on lukuisia: Samalla saa liikuntaa, kuvia kauniista maisemista ja maamerkeistä, koska pysähtyminen on helpompaa sekä reitin voi suunnitella itse ja sitä voi muuttaa kesken matkan sormia napauttamalla. Huonoja puolia kävelyssä on tietysti pidemmällä välimatkoilla väsymys, rakot ja hitaus. Nopeampi ja lä-

hes yhtä edullinen vaihtoehto on pyöräily. Usein isommissa kaupungeissa kuten esimerkiksi Helsingissä tai Pariisissa löytyy julkisia pyöräparkkeja, joista pyöriä saa vuokrattua esimerkiksi yhdeksi tai 24 tunniksi kerrallaan ja palautuksen voi tehdä mihin vain kaupungin pyöräparkeista. Aiemmin mainittu Nextbike on yksi esimerkki julkisista pyöränvuokrausasemista. Polkupyörien lisäksi, esimerkiksi skoottereita ja mönkijöitä saa vuokrattua myös perinteisemmistä kivijalkaliikkeistä. Nämä liikkeet usein vaativat asiakasta todistamaan henkilöllisyytensä, ja moottoriajoneuvoja vuokratessa tulee esittää voimassa oleva ajokortti. (Safer Tourism Foundation 2018.)

Paikasta toiseen liikkeessä julkinen liikenne on suhteellisen nopea ja edullinen vaihtoehtoverrattuna takseihin tai oman moottoriajoneuvon vuokraamiseen. Bussi- ja metrolippuja saa ostettua yksittäiskappaleiden lisäksi myös esimerkiksi 10 kappaleen nipuissa, jolloin kappalehinta tulee halvemmaksi. Jos kohteessa aikoo liikkua paljon julkisilla kulkuneuvoilla, on joillain alueilla tarjolla myös muun muassa vuorokauden tai viikon voimassa olevia matkakortteja, joihin joko ladataan tietty rahasumma käytettäväksi tai jotka antavat rajattomat käyttömahdollisuudet sille ajalle, josta on maksettu. Aikataulut kannattaa tarkistaa ajoissa, sillä kaikissa kaupungeissa, ja varsinkin pienissä kohteissa, bussit eivät kulje 20 minuutin välein. Myös aika on rahaa eikä sitä kannata tuhlaa odottelemalla bussia useita tunteja. Aikataulut voi nähdä usein julkisen liikenteen pysäkeiltä tai asemilta, joko tauluna tai lehtisinä, sekä kyseisen maan julkisen liikenteen internetsivuilta. Myös aiemmin mainitut Rome2Rio- ja goEuro-sivustot, sekä esimerkki-sovellukset auttavat julkisen liikenteen aikataulujen ja reittien kanssa.

Taksia edullisempi vaihtoehto on henkilökuljetuspalvelu Uber, joka toimii internetsivuston sekä mobiilisovelluksen kautta (Uber 2018). Ensimmäinen matka on usein ilmainen (riippuen matkan pituudesta). Taksi ja Uber ovat kalliimpia vaihtoehtoja liikkumiseen, mutta usein käyttäjälleen helpompia kuin julkinen liikenne. Aikataulut voi sopia joko etukäteen, tai hypätä vapaaseen taksiin sen sattuessa kohdalle. Toisin kuin julkinen liikenne, taksi ei pysähtele matkaajalle itselleen turhilla pysäkeillä, ja tämän vuoksi lyhyillä matkoilla tämä onkin nopein vaihtoehto liikkumiseen. Taksia käytettäessä on hyvä sopia hinnasta etukäteen,

ettei perillä tule ikäviä yllätyksiä. Useissa Euroopan maissa taksien hinnat ovat myös tingittävässä.

7 Vastuullinen matkailu

7.1 Vastuullisen matkailun määritelmä ja tavoitteet

Vastuullinen matkailu käsitteenä sai alkunsa vuonna 2002 Yhdistyneiden Kansakuntien ”Maailman Kestävän kehityksen” -huippukokouksessa Etelä-Afrikan Kapkaupungissa, kun käsite määriteltiin ensimmäistä kertaa hyväksytysti. Vastuullinen matkailu tarkoittaa yksittäisten ihmisten ja yritysten vastuunottamista sekä tiedostamista oman toimintansa vaikutuksista ympäristöön ja paikallisväestön hyvinvointiin. Vastuullinen matkailu jakautuu kolmeen eri osa-alueeseen: ekologiseen, eettiseen ja taloudelliseen näkökulmaan. Näiden osa-alueiden yhteinen sanoma lyhyesti on kunnioitus ympäristöä, kulttuureja sekä paikallisia yhteisöjä kohtaan. Tavoitteena on yksinkertaisesti maksimoida matkailun tuomat positiiviset vaikutukset sekä minimoida negatiiviset vaikutukset. (Responsible Tourism Partnership 2018) Käsitteen määritelmä ja tavoite on kuitenkin hyvin laaja sen edellä mainittujen osa-alueiden vuoksi, joten seuraavassa listauksessa luetellaan sen päätavoitteet hieman yksityiskohtaisemmin:

- minimoi negatiivisia taloudellisia, sosiaalisia ja ympäristöllisiä vaikutuksia
- tuottaa taloudellista hyötyä paikallisväestölle sekä parantaa heidän elinolosuhteitansa
- edesauttaa luonnon monimuotoisuuden ja kulttuurillisen perimän säilymistä
- kehittää matkailijoiden ja paikallisten molemminpuolista kunnioitusta sekä paikallista ylpeyttä
- tuottaa matkailijoille unohtumattomia elämyksiä

- auttaa eri kulttuureita ymmärtämään paremmin toisiaan
- mahdollistaa esteetöntä matkailua.

(Responsible Tourism Partnership 2018.)

Vastuullinen matkailu sekoitetaan usein kestävään kehitykseen, joka pitää sisälleen täysin samat arvot, poiketen vain toimintamalliltaan vastuulliseen matkailuun. Kestävä kehitys tarkoittaa teoreettisella eli ajatustasolla tapahtuvaa vihreiden arvojen suosimista ja kehittämistä, kun taas vastuullinen matkailu vie nämä ideat konkreettisin teoin käytäntöön. (Nylund 2010, 4.)

Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan tarkemmin vastuullisen matkailun osa-alueista ekologista ja eettistä näkökulmaa, sillä nämä sisältävät yksittäiselle matkailijalle kohdistettuja ominaisuuksia. Opinnäytetyön toiminnallinen osuus – itse opas on nimenomaan yksilötasolla kirjoitettu tuotos, joka antaa vinkkejä henkilökohtaisesti lukijalle. Lisäksi kolmas näkökulma eli taloudellisuus ilmenee koko opinnäytetyön kattoteemana, joten sen erikseen korostamista ei nähty tarpeellisena.

7.2 Vastuullinen matkailija

Kalmarin ja Kelolan (2009, 17) mukaan vastuullinen matkailija on ensisijaisesti valistunut matkailija. Vastuullinen matkailija valmistautuu matkaansa erityisesti hankkimalla mahdollisimman monipuolista tietoa kohdemaastaan sekä siellä toimivasta yhteiskunnasta. Tiedonhankinta ei lopu matkalle lähtemisen jälkeen, vaan uuden informaation haaliminen kestää koko matkansa ajan. Lähtökohtana matkalle lähdettäessä on paikallisen tapakulttuurin tunteminen, ja jo pelkästään tällä tiedolla pärjää useimmiten maassa kuin maassa. Vastuullinen matkailija haluaa kuitenkin enemmän. Hän on kiinnostunut paikallisen kulttuurin sekä ympäristöasioiden lisäksi myös paikallisten ihmisten oikeuksista ja elinolosuhteista. Vastuullinen matkailija valitsee myös käyttämänsä palvelut niitä tarjoavien yri-

tysten arvojen mukaan, sekä käyttäytyy ja toimii vihreiden arvojen mukaisesti paikallisväestöä kunnioittaen.

Vastuullisesti matkailemista voidaan käytännössä toteuttaa monin eri tavoin. Seuraavaksi muutama esimerkki, kuinka yksittäinen matkailija voi hyvin pienten valintojen avulla edesauttaa ympäristön ja paikallisten hyvinvointia.

- matkustaa harvemmin, mutta pidemmäksi aikaa kerrallaan
- menee kaupunkilomalle maata pitkin, kaukomatkalle sesongin ulkopuolella suorin lennoin
- matkakohteessa suosii lähiruokaa sekä käyttää vettä ja sähköä säästeliäästi
- kulkee julkisilla kulkuvälineillä, taksien sijaan
- ostaa tuliaisit paikallisilta käsityöläisiltä
- käyttää kangaskassia muovipussien sijaan, ei roskaa
- pukeutuu ja puhuu paikallisia tapoja kunnioittaen, eikä kuvaa paikallisia ilman lupaa.

(Tommola 2016.)

7.3 Ekologinen näkökulma

Vastuullisen matkailun määritelmän alla ekologinen näkökulma tarkoittaa tiivistetysti ympäristön sekä luonnonvarojen hyödyntämistä ja käyttämistä siten, ettei siitä aiheudu enempää kuormitusta kuin luonto on valmis kestävänsä. Luonnon uusiutumiskyky on asia johon ihminen ei voi vaikuttaa, joten tästä syystä yhteiskunnan täytyy toimia luonnonehtojen mukaan. (Verhelä 2014, 147.)

Luonto ja ympäristö ovat matkailun toimialalle elintärkeitä resursseja, jotka mahdollistavat osittain toimialan liiketoiminnan kannattavuuden. Esimerkiksi vaihtelevat ilmastot ja maanpinnan muodot ovat globaaleja vetovoimatekijöitä,

jotka saavat ihmiset matkustamaan. Matkakohdetta valittaessa, merkittäviä vetovomatekijöitä ovat lisäksi muun muassa matkakohteen maisemat, aurinko, lämpö sekä ympäristön puhtaus ja rauhallisuus. Ympäristöt muuttuvat ja kehittyvät luonnon sekä osittain ihmisten toimesta koko ajan, mikä mahdollistaa matkailun toimialan elinvoimaisuuden. (Verhelä 2014, 147–148.)

Luonnon sietokyky on kuitenkin jo tähän päivään mennessä ollut pitkään kestämisen rajoilla, joka voidaan havaita esimerkiksi ilmastonmuutoksesta. Jäätiköt sulavat ilmaston lämmitessä ja esimerkiksi Euroopan neljä vuodenaikaa voi hyvinkin pian muuttua kolmeksi tai jopa kahdeksi. Tämä voi vaikuttaa matkailun toimialaan merkittävästi ja siksi, niin toimialan yrittäjiltä kuin kuluttajiltakin odotetaan parempaa ympäristötietoisuutta sekä entistä vastuullisempia päätöksiä. (Verhelä 2014, 147–148.)

Suoranaisista matkailun vaikutuksista ympäristöön voidaan mainita esimerkiksi sademetsien hakkuu, koskemattomien alueiden valtaaminen uudella liiketoiminnalla, uusiutumattomien luonnonvarojen väheneminen, uhanalaisten eläinten kuoleminen sukupuuttoon, historiallisten kohteiden tuhoutuminen sekä ilmaston ja veden saastuminen. Kaikki nämä edellä mainitut seikat ovat hyvin merkittäviä negatiivisia vaikutuksia, joita matkailu tuo tullessaan ja näitä vastaan vastuullisella matkailulla pyritään taistelemaan. (Verhelä 2014, 148.)

Seuraavaksi käsitellään mahdollisia toimenpiteitä, joilla yksittäinen matkustaja voi kantaa kortensa kekoon vastuullisen matkailun nimissä. Ekologisen näkökulman tarkasteluun voidaan ottaa matkustamisen eri muodot sekä kohteessa majoittuminen, sillä nämä ovat yksinkertaisimmat keinot, joilla matkustaja voi vaikuttaa omalta osaltaan matkakohteen sekä sen ympäristön hyvinvointiin.

7.3.1 Vastuullisesti kohteeseen

Suurin yksittäinen ympäristönkuormittaja ja ilmastonmuutosta edistävä tekijä on valitettavasti matkailun toimialalle olennaisin osa, itse matkustamisen mahdollistava vaihtoehtoinen matkustustapa. Erilaisilla polttoaineilla kulkevat kulkuneuvot

kuluttavat runsaasti ympäristöä ja aiheuttavat hiilijalanjälkeä. Ulkomaille matkustaessa on kuitenkin lähes mahdotonta toteuttaa välimatkojen taittaminen jalan tai pyöräillen. Näin ollen ekologisesti matkustavan matkailijan onkin otettava selvää, kuinka matkustaa kohdemaahan mahdollisimman vähäisillä päästöillä. (Vegaani.org 2018.)

Eniten ympäristöä kuormittava matkustamismuoto on lentäminen, joka edistää ilmastonmuutosta jopa 50 kertaa enemmän kuin esimerkiksi junalla matkustaminen. Toiseen maanosaan matkustaminen kuitenkin vaatii usein lentämisen, ja näin ollen se voi olla välttämätön matkustusmuoto. Tällä hetkellä vallitsevalla halpalentoyhtiöiden aikakaudella edullinen lentäminen on kuitenkin mahdollista ja monesti se on jopa halvempi vaihtoehto kuin esimerkiksi ekologisempi junalla tai autolla siirtyminen matkakohteeseen. Vaikka kuitenkin maateitse matkustaminen ei olisi mahdollista budjetin tai matkakohteen sijainnin takia, on pienillä valinnoilla mahdollista vaikuttaa matkan ekologisuuteen. Helpoin tapa on välttää jatkolentoyhteyksiä ja suosia suoria lentoja, koska lentokoneen kiihdyttäminen nousuun kuluttaa eniten polttoainetta ja sitä kautta aiheuttaa runsaasti päästöjä ilmaan. (Vegaani.org 2018) Useilla lentoyhtiöillä, kuten esimerkiksi Norwegianilla ja Skandinavian Airlinesilla on myös nykypäivänä tarjolla eri tasoisia lentolippuja, jotka mahdollistavat matkustajalle osallistumisen lennosta aiheutuvien päästöjen hyvittämiseen. Lentoyhtiö veloittaa siis lentolipun lisäksi pienen lisäsumman, joka ohjataan ympäristönsuojelujärjestöjen käytettäväksi erinäisiin toimenpiteisiin.

Itse kohteessa lyhyiden matkojen liikkuminen kannattaa suorittaa jalan, pyöräillen tai julkisia kulkuneuvoja käyttäen. Esimerkiksi autonvuokraus tai taksilla liikkuminen aiheuttaa pakokaasuja, ja lisäksi ovat usein hyvin kalliita vaihtoehtoja verrattuna julkisiin kulkuneuvoihin. Matkustaminen kohteeseen harvemmin ja pidemmäksi ajaksi kerrallaan, suosii myös ekologisia periaatteita, sillä näin ollen esimerkiksi lentokerrat vähenevät. Lyhyillä lomamatkoilla hyviä vaihtoehtoja ovat kotimaan tai lähimaiden kohteet, joihin pääsee usein maateitse junalla, autolla tai jopa pyörällä. (Vegaani.org 2018.)

Mikäli matkustaa rantakohteeseen, kannattaa kuitenkin suosia jo valmiiksi matkailun tarpeisiin rakennettua kohdetta. Ei kannata väkisin etsiä uutta ja koskemattonta, sillä matkailukohteiden vaihtuminen ”muodin” mukaan lisää turhaa rakentamista ja ongelmia autioituvissa matkakohteissa, joista matkailijat siirtyvät kohti uusia koskemattomia ”paratiisirantoja”. Majoitusta valittaessa kannattaa suosia majoitusliikkeitä, joita ei ole rakennettu aivan rannan tuntumaan. Rannoille rakentamisesta seuraa nimittäin usein alueen luonnollisen ympäristön tuhoutuminen, joka saattaa trooppisilla alueilla aiheuttaa jopa äärimmäisiä luonnonilmiöitä. (Kalmari & Kelola 2009, 25.)

Ekologisuuden ja budjetin kannalta sesongin ulkopuolella matkustaminen on oiva tapa säästää kukkaroa, hermoja, luontoa sekä ympäristöä. Näin turismin vaikutukset jakautuvat tasaisemmin kohdemaassa, paikalliset saavat tuloja ympärivuotisesti, ympäristöön kohdistuvat rasitukset tasaantuvat sekä matkailija välttää ylimääräisen jonottamisen, kun kanssamatkustajia on vähemmän. Sesongin ulkopuolella hotellit ovat usein tyhjänä, ja näin ollen kuluttavat turhaan sähköä ja luonnonvaroja. Eri palveluiden hinnat ovat myös edullisemmat kuin sesonkiajan ulkopuolella sekä palvelunlaatu usein koetaan yleisesti ottaen yksilöllisemmäksi ja paremmaksi. (Kalmari & Kelola 2009, 20–21.)

7.3.2 Majoittuminen

Ekologisen vaihtoehdon voi tehdä myös majoitusta valittaessa. Sen sijaan että yövyttäisiin ketjuhotellissa, huomattavasti halvemmaksi kokemukseksi voi osoittautua paikallisen tahon järjestämä majoitus, kuten yksittäinen vuokra-asunto tai paikallisten yrittäjien majatalot. Näiden vaihtoehtojen etuja ovat edullisen hintatason lisäksi usein myös erittäin ystävällinen palvelu sekä paikallisuuden tuntu kotoisassa ympäristössä. Jos kuitenkin päättää valita kansainvälisen hotelliketjun majoitukseksi, kannattaa valita sellainen hotelli, jolla on ympäristösertifikaatti ja näin ollen hotelli säästää luonnonvaroja jossain vaiheessa palvelua. Hotellien lisäksi maailmalta löytyy myös ympäristösertifikaatin omaavia hostelleja, joiden hintataso on usein huomattavasti hotelleja halvempi. (Kalmari & Kelola 2009, 79–84.)

Majoituksen löydyttyä pienet ekologiset valinnat asettuvat lähes yhtä suureen valoon kuin majoitusta valittaessa. Esimerkiksi pyyhkeitä ja lakanoita ei kannata vaihtaa turhaan, ellei sille ole tarvetta. Hotelli- tai hostellihuoneen mahdollinen ilmastointi kannattaa pitää päällä vain huoneessa oleskellessa. Majoituspaikan henkilökunnalta voi tiedustella, pystyykö hanavettä juomaan, sillä tällä tavoin voidaan vähentää muovijätteen syntymistä, kun kauppojen yksittäisten vesipullojen osto vähentyy. Myös omien hygieniatuotteiden käyttäminen vähentää merkittävästi majoituspaikan sekajättemäärää, jota jokaisella majoitusyrityksellä varmasti riittää muutenkin. (Kalmari & Kelola 2009, 79–83.)

7.4 Eettinen näkökulma

Eettisyys vastuullisessa matkailussa pitää sisällään sosiokulttuurisen näkökulman, joka huomioi paikallisväestön elinolosuhteita sekä eri kulttuurien välisiä eroja. Paikallisväestöön kohdistuvia vaikutuksia voi joskus olla vaikea arvioida, sillä monet ulkopuolisen tahon tuomat positiiviset vaikutukset esimerkiksi vaikkapa alueen talouteen liittyen, voivat kuitenkin ilmentyä paikallisessa yhteisössä negatiivisesti. Ulkopuolelta tulevan liiketoiminnan sekä paikallisväestön pitäisi pystyä hyötymään tasapuolisesti toisistaan, mutta usein paikallisväestö voi jäädä huomioimatta, jos kyseessä on vaikkapa tietynlaista tietotaitoa kaipaava työ, johon tekijä löytyy valmiiksi muualta. Vastuullisen matkailun yleisiä haasteita ovatkin usein matkailun tuomien positiivisten ja negatiivisten vaikutuksien häilyvät rajat sekä niiden tunnistaminen. (Verhelä 2014, 146.)

Matkailun tuomia suoranaisia positiivisia vaikutuksia paikallisväestöön ovat esimerkiksi uudisrakentaminen eli infrastruktuuri, erilaisten palveluiden ja työpaikkojen lisääntyminen, kulttuurien välisen vuorovaikutuksen lisääntyminen, kulttuurien välisen ymmärryksen parantuminen sekä monikulttuurisuus. Negatiivisia vaikutuksia puolestaan voivat olla erilaiset kulttuurierojen tuomat konfliktit turistien ja paikallisväestön välillä, paikallisen kulttuurin kaupallistuminen sekä katoaminen alueelta. Lisäksi paikallisten ja turistien elintasoerot voivat aiheuttaa erilaisia jännitteitä, joka puolestaan voi ilmentyä rikollisuuden kasvamisella. (Verhelä 2014, 147.)

Seuraavaksi käsitellään eettisyyttä vastuullisessa matkailussa kulttuuritietoisuuden ja kulttuurien sekoittumisen näkökulmasta. Matkailu voi siis parhaillaan rikastuttaa niin paikallisväestön yhteisöä kuin yksittäistä matkailijaa. Matkailu avartaa – kuuluu vanha sanonta, ja näinhän se on. Oli kyseessä sitten positiivinen tai negatiivinen tapahtuma, niin kaikki nähty ja kuultu asettaa oman henkilökohtaisen arkielämän uuteen valoon.

7.4.1 Kulttuuritietoisuus matkustettaessa

Yksinkertaisuudessaan eettinen matkailu tarkoittaa paikallisen kulttuurin ja tapojen tuntemista sekä kunnioittamista. On hyvä tutustua ennen matkalle lähtöä, millainen tapakulttuuri matkakohteessa on, kuinka siellä kuuluisi käyttäytyä ja toimia. Etenkin toiselle mantereelle matkustaessa ei voi välttyä kulttuurin erilaisuudesta eli niin sanotusta kulttuurishokista. Monissa maissa eri uskonnot määräävät ihmisten käyttäytymistä ja tästä johtuen yleinen elämäntapa ja -asenne voi olla hyvin erilainen kuin omassa asuinmaassa. Välttääkseen epämiellyttäviä tilanteita kohdemaan kulttuuriin tutustuminen on välttämätöntä matkalle lähdettäessä. (Kalmari & Kelola 2009, 99–105.)

Kulttuuritietoinen matkustaminen perustuu siis tiedonhankintaan kohdemaan kulttuurista. Ulkomaille matkustettaessa on otettava huomioon erilaisia kulttuurillisia asioita, joita voidaan kutsua niin sanotuiksi etiketeiksi. Paikallisen kulttuurin kunnioittaminen on yksi tärkeimmistä asioista mitä tulee matkalla muistaa. Siihen liittyy usein monia asioita, joita opitaan vasta matkakohteessa. Hyviä peruselementtejä, jotka kannattaa muistaa vieraassa maassa ovat esimerkiksi, kuinka pukeudutaan, milloin voi kuvata tai ottaa videoita, käsimerkkien merkitys, tippikulttuuri ravintolakäynnin yhteydessä sekä esimerkiksi, kuinka paikallisia kuuluu puhutella. Nämä ovat melko maalaisjärkeen perustuvia käytäntöjä, joten siistillä pukeutumisella ja hyvällä kohteliaalla käytöksellä pärjää yleensä missä vain maailman kolkassa. (Kalmari & Kelola 2009, 105.)

7.4.2 Kulttuurien sekoittuminen

Matkailu aiheuttaa kulttuurien sekoittumista, kun erilaiset vaikutteet siirtyvät kulttuurista toiseen. Kulttuurille ominaisia piirteitä ovat yleensä sivistys, tavat, perinteet sekä arvot ja normit. Myös kieli ja kielenkäyttö kuuluvat kulttuurin ilmene-
mismuotoihin. (Uusitalo & Joutsenvirta 2009, 20–25) Jokaisella maanosalla, ja jopa jokaisella maalla on omanlainen kulttuurinsa, jotka voivat poiketa toisistaan hyvin paljon, kun tarkastellaan pieniä yksityiskohtia.

Matkailun vaikutukset ovat hyvin kaksijakoiset kulttuurien näkökulmasta. Parhaimmassa tapauksessa ja etenkin yksilötasolla ajateltuna, kulttuurien välinen sekoittuminen voi rikastuttaa sekä paikallista että matkailijaa. Uuden kulttuurin kohtaaminen sekä sen parhaimpien ja huonoimpien puolien näkeminen voi antaa usein yksittäiselle ihmisellä uutta perspektiiviä omaan arkielämään. Lisäksi uusien ihmisten kohtaaminen johtaa usein uusiin ystävyys-suhteisiin sekä kieli-
taidon repertuaarin kasvamiseen.

Huonoimmassa tapauksessa matkailu voi syrjäyttää paikallisen kulttuurin tai heikentää sen ilmenemistä alueella. Tällöin kyseessä on usein massaturistikohde, jossa matkailu on hyvin merkittävä tai jopa ainoa tulonlähde paikallisväestölle. Tällöin paikallisten on sopeuduttava matkailijoiden läsnäoloon ja kulttuuriin, jotta palvelu olisi mahdollisimman sujuvaa. (Kalmari & Kelola 2009, 7–9.)

Vaikka paikallisväestön kulttuuri muuttuu matkailun lisääntyessä alueella, voi seurauksena olla myös paikallisten perinteiden ja kulttuurillisten asioiden vahvistuminen, tai jopa uudelleen syntyminen. Esimerkiksi tietyt ruokaperinteet tai kansanmusiikki voivat olla paikallisväestön keskuudessa jo unhoitettuja, mutta ne voidaan uudelleen tuotteistaa kaupalliseen tarkoitukseen turistien saataville, mikä voi vahvistaa paikallisen kulttuurin perimän säilymistä. Tämä on tietysti ideaali tilanne, jolloin matkailun vaikutukset ilmenevät positiivisesti paikallisväestön kulttuuriin. (Verhelä 2014, 146–147.)

7.5 Ilmastonmuutos

Ilmastonmuutos tarkoittaa maailmanlaajuisia ilmaston lämpenemistä, joka johtuu ihmisten tuottamien kasvihuonekaasujen määrän voimakkaasta kasvusta ilmakehässä. Kasvihuonekaasut toimivat ikään kuin ilmakehän suodattimina, jotka päästävät auringonvalon avaruudesta maapallolle, mutta heijastuessaan takaisin avaruuteen ne jättävät osan lämmöstä maapallolle. Mitä enemmän kasvihuonekaasuja maapallon ilmakehästä löytyy, sitä vähemmän auringonvalosta pääsee takaisin avaruuteen ja sitä enemmän lämpöä jää siis maapallolle. Kasvihuonekaasuja on lukemattomia, mutta erityistä tuhoa ilmakehään aiheuttaa erilaisista kulkuneuvoista vapautuva, fossiilisista polttoaineista muodostuva pakokaasu eli hiilidioksidi (CO₂). (Ilmasto.org 2016.)

Ilmastonmuutoksella on moninaiset negatiiviset vaikutukset maapalloon. Maapallon kokonaisvaltainen lämpeneminen ilmenee muun muassa ilmaston lämpenemisellä, mistä seuraa jäätiköiden sulamista, sääolosuhteiden arvaamatonta vaihtelua, tulvia, kuivuutta, merenpinnan nousua sekä ympäristön ja luonnon tuhoutumista. (Ilmasto.org 2016.)

Hallitustenvälisen ilmastonmuutospaneelin IPCC:n (Intergovernmental Panel on Climate Change) lokakuussa 2018 julkaiseman raportin mukaan ilmasto lämpeenee erittäin hälyttävällä vauhdilla ja raportti antaa selkeän kuvan siitä, että nyt ei ole enää aikaa hukattavaksi ilmastonmuutoksen pysäyttämiseksi. Ilmastonmuutos on saatava pysähtymään keinoin millä hyvänsä ja tämä tarkoittaa konkreettisia toimenpiteitä kaikilta maapallon väestöön kuuluvilta. (IPCC 2018) Lisätietoa raportista sekä ilmastonmuutoksesta löytyy IPCC:n verkkosivuilta: <http://www.ipcc.ch/>.

8 Opinnäytetyön toteutus ja menetelmät

8.1 Oman toiminnan kuvaus

Opinnäytetyöprosessi alkoi aiheen valinnalla ja työn sisällön hahmottelemisella. Työ on sen verran informatiivinen, että sen teoreettinen suunnittelu vaati paljon aikaa ja etenkin päätöksiä siitä, mikä tieto kirjoitetaan oppaan raportointiosuuteen ja mikä taas sisällytetään itse oppaaseen. Nämä päätökset muuttuivat prosessin aikana useampaan otteeseen, mutta tietynlainen punainen lanka pysyi alusta saakka. Raportointiosuus sisältää kattavan tietoperustan Euroopasta, budjettimatkailusta sekä vastuullisesta matkailusta, kun taas itse opas perustuu näiden edellä mainittujen käsitteiden tärkeimpiin yksityiskohtiin, sekä käytännön vinkkeihin, kuinka yksittäinen matkailija voi näitä käsitteitä hyödyntää.

Opinnäytetyön konkreettinen toteutus alkoi keräämällä ensin kattava tietoperusta työn pääaiheisiin liittyen. Tietolähteinä käytettiin lukuisia internet- ja kirjallitteitä sekä lisäksi opinnäytetyöntekijöiden omaa havainnointia ja matkakokemuksia. Lähteiden kriteereinä toimivat luotettavat tekijät, lähteiden tuoreus ja tiedon paikkansapitävyys, joka tarkastettiin vertailemalla yhdenkaltaisuutta useista eri lähteistä. Tietoperustaa kerätessä toteutettiin myös samaan aikaan yksilöhaastattelut, joissa apuna käytettiin sosiaalisen median eri kanavia.

Itse produktin eli oppaan toteutus alkoi tarkemmin, kun tietoperusta saatiin riittävän informatiiviseksi. Oppaan luominen alkoi rungon eli sisällysluettelon suunnittelusta, jonka jälkeen pdf-tiedosto luotiin. Opas toimii siis sähköisessä pdf-muodossa, joka luotiin Word-ohjelman avulla. Tiedoston luominen oli hyvin yksinkertaista ja suurimmat haasteet olivatkin visuaalisen ulkoasun luomisessa, sekä opinnäytetyön raportointiosuuden referoinnissa tuotoksen sisällöksi.

Opinnäytetyön raportointiosuuden valmistuttua keskittyminen siirtyi täysin oppaan luomiseen. Oppaan sisällön luominen eteni sen sisällysluettelon mukaisessa järjestyksessä. Visuaaliset elementit tulivat pääpiirteittäin sisällön luonnin

yhteydessä, mutta lopullinen visuaalinen ulosanti jätettiin viimeiseksi toimenpiteeksi ennen oppaan julkistamista ja sen liittämistä raportointiosuuden liitteeksi.

8.2 Menetelmät

8.2.1 Haastattelut

Opinnäytetyön prosessissa hyödynnettiin laadullisia aineistonkeruumenetelmiä, kuten yksilöhaastattelu ja vertailu. Laadullinen aineisto on yksinkertaisesti aineistoa, joka on tutkijasta riippuen tai riippumatta syntynyttä tekstiä (Eskola & Suoranta 1998, 15). Usein laadullinen tutkinta keskittyy pieneen määrään tapauksia, tässä tilanteessa pieneen määrään haastatteluvastauksia, joita analysoidaan mahdollisimman perusteellisesti.

Haastattelumuotona tässä opinnäytetyössä käytettiin puolistrukturoitua haastattelua. Puolistrukturoitu haastattelu tarkoittaa haastattelua, jossa kysymysten muotoilu ja järjestys on kaikille haastatteluun osallistuneille sama, mutta vastausvaihtoehtoja ei olla määritelty valmiiksi. Tässä opinnäytetyössä myös avoin haastattelu tai teemahaastattelu olisivat olleet hyviä vaihtoehtoja tiedonkeruussa. Avoimessa haastattelussa kysymyksiä tai vastauksia ei olla ennalta määritelty, vaan tilanne on keskustelunomainen ja sitä johtaa haastattelija kysymykseen. Teemahaastattelu on muuten sama, mutta haastattelulle on määritelty tietyt teemat ja aihepiirit, kuten esimerkiksi budjettimatkailu, joista keskustellaan. (Eskola & Suoranta 1998, 87–88.)

Yksilöhaastattelut (Liite 1) toteutettiin erilaisten sosiaalisen median viestintävälineiden, kuten Instagram Directin tai Facebook Messengerin, kautta opinnäytetyöntekijöiden tuttavapiirissä. Vastaukset saatiin kirjallisessa muodossa, mikä helpotti niiden myöhempää analysointia ja yhteenvedon kokoamista. Suurin osa haastatelluista oli suomalaisia, mutta tekijät kokivat tärkeäksi saada myös ulkomaalaisten näkökulmia ja kokemuksia budjettimatkailusta, joten haastatteluun

otettiin mukaan myös tuttavapiiriin kuuluvia ulkomaalaisia henkilöitä. Haastateltavia oli 33 kappaletta, ja heidän ikäjakaumansa oli 21–40. Yli 30-vuotiaita vastanneita oli vain muutama. Haastattelukyselyn tarkoituksena ei ollut kerätä tilastollista tietoa budjettimatkailun kokemuksista, vaan kerätä kokemuksen tuomaa päivitettyä tietoa kuluttajakäyttäytymisestä matkustettaessa. Haastattelun avulla saatiin kokemusperäistä tietoa luotettavilta lähteiltä, koskien toimivia valintoja liittyen matkustamisen eri vaiheisiin.

Yksilöhaastattelun vastaukset anonymisoitiin eli vastaajat toimivat täysin nimettömästi. Vastauksista tehtiin opinnäytetyöhön yhteenveto, josta tulee yleisesti esille vastanneiden käsitykset ja kokemukset budjettimatkailusta. Saatekirjeessä myös tuotiin esille, ettei henkilötietoja anneta eteenpäin sekä vastauksia käsitellään vain ja ainoastaan tässä kyseisessä opinnäytetyössä. Haastattelun vastaukset on tuhottu, eli niitä ei tulla käyttämään muissa tutkimuksissa, eikä niitä ole tutkittu koko prosessin aikana muuten kuin opinnäytetyöntekijöiden toimesta. Itse oppaassa käytettyihin kuviin on pyydetty lupa henkilökohtaisesti niin kuvaajilta kuin kuvissa esiintyviltä henkilöiltä, sekä tehty selväksi, mihin käyttötarkoitukseen ja muotoon ne tulevat.

8.2.2 Haastatteluiden tulokset

Haastatteluista kerättyä aineistoa hyödynnettiin sekä laadullisesti että määrällisesti. (Eskola & Suoranta 1998, 13) Esimerkiksi kyseisen opinnäytetyön yksilöhaastattelusta pystyttiin käsittelemään matkakokemuksia ja mielikuvia budjettimatkailuun laadullisesti, kun taas määrällisesti pystyttiin tarkastelemaan vastaajien keskimääräistä budjettia viikon matkalle, sekä kuinka monella prosentilla vastaajista on voimassa oleva matkavakuutus.

Haastatteluvastauksia käytettiin opinnäytetyön pohjana, keräämään jo valmiita mielikuvia opinnäytetyön aiheesta, eli budjettimatkailusta, sekä keräämään hyödyllisiä varaussivustoja ja -käytäntöjä tietoperustan pohjalle. Koska haastatteluvastaukset muistuttivat laajalti toisiaan, eivätkä olleet työn tekemisessä

oleellisessa osassa, olisi pienempikin määrä haastateltavia tässä tilanteessa ollut riittävä.

Haastattelussa kysyttiin muun muassa vastaajien ikää, kuinka usein he matkustavat ulkomaille sekä mitä varaussivustoja he yleensä käyttävät. Lisäksi pyydettiin erittelemään, matkustaako omatoimisesti vai suosiiko pakettimatkoja, matkustaako mieluummin kaupunki- vai rantakohteisiin, sekä omistaako matkavakuutusta. Haastateltavia pyydettiin myös omin sanoin kertomaan mielikuviaan budjettimatkailusta, ja kokivatko he itsensä budjettimatkailijoiksi.

Haastattelussa nousi esille erilaisia varaussivustoja, joita vastanneet olivat tähän mennessä käyttäneet. Lentojen varauksessa hyödyllisistä sivustoista tai lentoyhtiöistä nousi esille Scyscanner, Momondo, Supersaver, Kayak, Finnair ja SAS. Näistä suosituimmaksi nousi haastateltavien kesken Momondo, jonka mainitsi noin 27 % vastanneista. Majoitusta varatessa haastateltavat mainitsivat Booking.com:in, Ebookers:in, AirBnB:n ja Google-haun. Äkkilähtöjä haastateltavat etsivät Napsu.fi:n kautta. Vastaajista noin 18 % mainitsi käyttävänsä majoituksen varaamiseen Booking.com:ia, mikä oli yleisin vastaus.

Noin 60 % vastanneista matkustaa useammin kuin kerran vuodessa sekä suosii omatoimimatkoja pakettimatkojen sijasta. Osa kertoi omatoimimatkailulle syyksi sen, että he yleensä löytävät kiinnostavampia kohteita ja yöpymismahdollisuuksia varatessaan matkan elementit erikseen. Osa haastateltavista myös kertoi matkustavansa useampia kuukausia kerrallaan, esimerkiksi opintojen tai kausitöiden kautta. Jokainen haastateltava kertoi ottavansa matkavakuutuksen vähintään ulkomaanmatkojaan varten, ja joillain vakuutus on voimassa jatkuvasti.

Budjettimatkailusta haastateltavilla oli monenlaisia mielikuvia, mutta päällimmäisenä nousi esille, että budjettimatkailijat eivät käytä matkoillaan tai niitä varatessaan suuria summia rahaa. Haastateltavien mukaan budjettimatkailu on fiksua ja vastuullista rahan käyttöä, tarvittaessa riisuttuja palveluita, budjetin ja matkaohjelman suunnittelua etukäteen sekä niiden mukaan elämistä. Budjettimatkailussa tärkeää oli heidän mukaansa myös paikallisuus, joustaminen sekä

avoimuus uusille kokemuksille ja matkustustavoille. Budjettimatkailun sanottiin olevan: ”ekonomisesti paras tapa matkustaa”.

8.2.3 Vertailu

Tässä opinnäytetyössä vertailtiin erilaisia matkailupalveluja tarjoavien yritysten verkkosivuja ja niistä löytyvää tietoa budjettimatkailua harrastaville sekä erilaisia varaussivustoja. Myös erilaisia älylaitteisiin ladattavia sovelluksia selvitettiin ja valittiin käyttötarkoitukseen sopivimmat. Sovelluksissa valintakriteereinä oli toimivuus Euroopan alueella, luotettavuus, helppokäyttöisyys sekä aikaisemmat kokemukset sovellusten parissa. Verkkosivuja tarkastellessaan tekijät asettuivat itse budjettimatkailijan rooliin ja arvioivat niiden hyödyllisyyttä ja käytettävyyttä omakohtaisesti. Myös aikaisemmasta kokemuksesta budjettimatkailusta oli apua hyödyllisyyden arvioinnissa. Tärkeää sivustoja ja sovelluksia oppaaseen ja opinnäytetyöhön valitessa oli myös se, että ne olivat ilmais- ja helppokäyttöisiä. Jotkin näistä saattoivat vaatia rekisteröitymistä, mutta rekisteröityminen ei vaatinut maksuja tai minkäänlaisia sitoumuksia.

Sovelluksia, joita vertailtiin:

- Google Trips
- Google Maps
- Moovit
- Walking Tours
- Places Around
- Nextbike
- Uber.

Varaussivustoja, joita vertailtiin:

- rome2rio.com
- goeuro.com

- blablacar.com
- momondo.fi
- booking.com
- trivago.fi
- ebookers.com
- hotels.com
- couchsurfing.com
- airbnb.com.

Kirjoittaminen on keskeinen osa laadullista tutkimusta, sillä kirjoittamalla ja uudelleen kirjoittamalla, eli korjaamalla ja kokeilemalla, luodaan tutkimukselle tai teokselle vakuuttavuutta (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 1997, 260). Aineistoa käsitellään opinnäytetyön prosessin aikana uudelleen ja uudelleen, ja eri näkökulmista, ja tietoperustaa tulee jatkuvasti lisää. Erityisen tärkeää prosessissa on tulkita tätä aineistoa oikein sekä pitää vain kerätystä tiedosta se, mikä on lopputuloksen kannalta oleellista.

8.3 Oppaan muoto ja julkaisu

Itse produkti (Liite 2) luotiin käytännössä marraskuussa 2018, sen jälkeen, kun opinnäytetyön raportointiosuus valmistui. Ensimmäinen vaihe oppaan toteutuksessa oli sisällysluettelon ja muodon (sähköinen pdf) päättäminen. Sisällysluettelo perustuu kysymysperäiseen otsikointiin, jonka alta löytyy erilaisia ”vastausvaihtoehtoja” otsikon kysymykseen sekä hyödyllisiä vinkkejä lisätiedoksi. Toinen vaihe oli selvittää, kuinka pdf-tiedosto luodaan (mitä ohjelmaa käytetään) sekä luoda oppaan sisältö. Kolmanneksi, ja viimeiseksi toimenpiteeksi jäi oppaan informatiivisen sisällön valmistuttua visuaalinen ulkoasu sekä hyperlinkkien luonti.

Opas on luotu sähköiseen pdf-muotoon siitä syystä, että näin se toimii myös älylaitteen näytöllä, mikä on usein matkustettaessa se kätevin ja nopein vaihtoehto tietokoneen sijaan. Oppaasta löytyvät nettisivut ovat hyperlinkki-muodossa, jolloin lukijan saatavilla on myös helposti alkuperäislähteet sekä erilaiset hyödylliset nettisivut vain muutaman painalluksen päässä.

Oppaan ollessa osana opinnäytetyötä, sen kirjoitus- ja ulkoasun täytyy olla asiallinen, johdonmukainen sekä kohderyhmälle kohdistettu. Kohderyhmän ollessa opiskelijat, vähävaraiset sekä muuten vain pienellä budjetilla matkustavat, tuotos on tehty ajatellen heidän mahdollisia intressejään oppaan lukemiseen liittyen. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että opas on pidetty helppolukuisena, visuaalisesti raikkaana sekä ”sopivan” pituisena, mikä tekee lukemisesta nopeampaa, miellyttävämpää ja tiedon löytäminen käy helposti.

Inspiraatioina oppaan luomiseen toimivat useat vastaavat kirjamuodossa olevat, painetut teokset budjettimatkailun vinkeistä ja mahdollisuuksista. Näistä esimerkkeinä opinnäytetyössä päälähteinäkin käytetyistä teoksista olivat Pauli Verhelän ”Matkailun perusteet” sekä Heidi Kalmarin ja Kati Kelolan ”Vastuullisen matkailijan käsikirja”.

Opas tarjotaan toimeksiantajan Suomen Hostellijärjestö ry:n vapaaseen käyttöön ja levitykseen. Oppaasta toivotaan olevan hyötyä mahdollisimman monelle sen tietoja kaipaavalle seikkailijalle. Toivottavasti se antaa myös uutta tietoa budjettimatkailuun sekä vastuulliseen toimintaan liittyen, mahdollistaen uusien kokemusten kokemisen mahtavassa ja monipuolisessa maanosassa Euroopassa.

9 Pohdinta

Opinnäytetyön aihevalintaa voidaan pitää onnistuneena, sen ajankohtaisuuden ja tarpeellisuuden vuoksi. Matkailun toimialan markkinat ovat kovemmat kuin koskaan aiemmin. Hinnoilla kilpailu on yrityksille yksi tärkeimmistä valttikorteista ja kuluttajan on hyvä tiedostaa, miksi ja milloin palveluiden hinnat muuttuvat. Aihevalinnan ajankohtaisuudella ja tarpeellisuudella viitataan myös siihen, että vastaavaa päivitettyä budjettimatkailun opasta Eurooppaan ei tällä hetkellä helposti löydy. Kysyntää kuitenkin varmasti löytyy, sillä esimerkiksi oppaan kohderyhmään kuuluvat vähävaraiset nuoret matkustavat tänä päivänä enemmän kuin koskaan aiemmin.

Edullisuus ja vastuullisuus matkailussa eivät ole helppo yhtälö, mutta on keinoja, joilla yksittäinen matkailija pystyy varmistamaan itselleen edullisen matkan, jos vain haluaa ja osaa tehdä oikeita valintoja. Palveluiden sähköistymisen myötä, internet sekä palveluntarjoajat tarjoavat loputtomiin tietoa sekä mahdollisuuksia matkailijalle vaikuttaa oman matkansa sisältöön, joten jokainen voi käytännössä itse päättää, millä ja minne menee, mitä tekee ja paljonko se maksaa. Nykypäivänä kannattaakin muistaa, että kuluttaja on kuningas. Yritysten tehtävänä on kehittää ja tarjota palveluita, joita kuluttajat haluavat ostaa.

Opinnäytetyön tietoperusta valittiin loogisin perustein, suoraan otsikostakin selviävistä pääkäsitteistä. Näitä ovat edullisuus eli budjettimatkailu, vastuullisuus eli vastuullinen matkailu sekä Eurooppa, joka toimii opinnäytetyön toiminnallisen osuuden eli oppaan käytettävyyssympäristönä. Tietoperustan kirjoittaminen oli melko työlästä ja aikaa vievää, sillä käsitteistä löytyvä informaatio oli vaikeasti saavutettavissa yhdestä samasta paikasta. Tiedon rippeitä löytyi pitkin internetiä sekä kirjoja, vähän sieltä ja vähän täältä, jolloin lähteiden luotettavuuden tarkastamiseen kului huomattavan paljon aikaa. Itse oppaan informaation kirjoittaminen taas oli nopeasti etenevää, sillä vaikka raportointiosuuden referointi vei aikaa, tieto oli valmiiksi jo kasattuna.

Oppaan toteutus sujui odotusten mukaisesti ja lopputulokseen voidaan olla tyytyväisiä. Se sisältää mielestämme kaiken olennaisen tiedon aiheeseen liittyen, ja tarkoituksena ei ollutkaan kertoa kaikkia maailman faktoja opinnäytetyön pääaiheista, vaan mielestämme oleellisimmat seikat meidän työllemme. Suurin haaste opinnäytetyöprosessissa oli ehdottomasti ajan rajallisuus, sillä prosessi aloitettiin hieman myöhään tehtävään työn määrään nähden. Se opetti kuitenkin asioiden aikataulutusta ja priorisointia, joista on varmasti hyötyä tulevaisuudessa työelämässä sekä mahdollisissa jatko-opinnoissa.

Aiheen rajaus Eurooppaan, esimerkiksi vaikka toisen maanosan tai koko maailman sijaan, oli erittäin onnistunut ja työn valmistumisen kannalta merkittävä ratkaisu. Tämän rajauksen ansiosta opinnäytetyön tietoperusta tukee erityisen

hyvin opasta. Lisäksi oppaasta saatiin yksityiskohtaisempi, hyödyllisempi kohderyhmälle, sekä erityisesti sen luotettavuus parantui huomattavasti.

Vastaavalle reaaliaikaiselle oppaalle on varmasti kysyntää aina, sillä matkailijoiden määrä sekä matkailu toimialana kasvaa yhä edelleen vuosi vuodelta. Näin ollen oppaan valmistuttua, sen tulevaisuuden käyttömahdollisuudet ovat hyvin monipuoliset, sillä sen tietojen suoranaisten hyödyntämisen lisäksi opas voi toimia pohjana uudelle päivitettävälle versiolle tai toiseen maanosaan kohdistetulle oppaalle. Oppaan voisi myös muokata nettisivujen tai blogin muotoon, joka helpottaisi sen muokkaamista, nostaisi oppaan arvoa entisestään ja auttaisi sen saavutettavuutta kuluttajan näkökulmasta.

Opinnäytetyöprosessi oli pitkä, vaikka ajallisesti se toteutettiin lyhyessä ajassa. Oppaan julkaiseminen julkiseen katseluun loi tietynlaista painetta, minkä avulla opinnäytetyöhön jaksoi panostaa tiedonhankinnan hankaluuksista huolimatta. Loppujen lopuksi prosessi oli kuitenkin hyvin antoisa erityisesti tiedonhankinnan näkökulmasta sekä yksityiskohtaisten matkustusvinkkien osalta. Uutta tietoa saatiin siis huomattavan paljon.

Opinnäytetyöntekijät toivovat, että kyseinen opas auttaa lukuisia matkailijoita säästämään aikaa ja rahaa, sekä saa ajattelemaan omaa rahankäyttöään ja valintojaan. Oppaan ideana ei ole listata kaikkia mahdollisia yrityksiä Euroopan alueelta, jotka tarjoavat edullista ja vastuullista majoitusta, aktiviteetteja ja ruokapalveluita, vaan sen tarkoitus on antaa lukijalleen työkaluja niiden etsimiseen sekä vinkkejä, mistä ja miten etsiä. Tämä oppaan tueksi kirjoitettu kirjallinen raportti antaa taustatukea itse oppaalle ja auttaa selventämään kohtia, jotka eivät välttämättä suoranaisesti itse oppaasta aukea.

Lähteet

- Anhava, J. 2015. Maailman kielet ja kielikunnat. Tampere: Tammer-Paino Oy.
Backpacker Resources. 2018.
<http://backpackerresources.com/backpacking-background/>.
24.9.2018.
- Booking.com. 2018. Majoitus.
https://www.booking.com/index.fi.html?label=gen173nr-1FCAEoggl46AdIM1gEaEilAQQGYAQy4ARfIAQzYAQH0AQH4AQuIAgGoAgM;sid=de92bf511b0b31af7cfc9974543d4dd8;sb_price_type=totat&auth_success=1. 11.8.2018.
- Couchsurfing. 2018. About us.
<http://www.couchsurfing.com/about/about-us/>. 24.9.2018.
- Dauntless Jaunter. 2017. Budget Travel.
<https://djaunter.com/glossary/budget-travel/>. 24.9.2018.
- Eskola, J. & Suoranta, J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.
- Ethnologue. 2018. Statistics.
<https://www.ethnologue.com/statistics>. 29.10.2018.
- Ethnologue. 2018. Summary by world area.
<https://www.ethnologue.com/statistics>. 29.10.2018.
- Euroopan Komissio. 2018. Euroopan unioni. Mikä se on ja mitä se tekee.
<https://publications.europa.eu/fi/publication-detail/-/publication/715cfcc8-fa70-11e7-b8f5-01aa75ed71a1>. 25.10.2018.
- Euroopan unioni. 2018. Jäsenmaat.
https://europa.eu/european-union/about-eu/countries_fi. 1.11.2018.
- European Commission. 2018. 112.
<https://ec.europa.eu/digital-single-market/112>. 27.10.2018.
- Eurostat. 2018. Tourism statistics - characteristics of tourism trips.
https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Tourism_statistics_-_characteristics_of_tourism_trips#Air_travel_main_means_of_transport_for_over_half_of_outbound_trips. 14.11.2018.
- GoEuro. 2018. Book trains, buses and flights.
<https://www.goeuro.com/>. 7.9.2018.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2008. Tutki ja kirjoita. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.
- Ilmasto.org. 2016. Usein kysytyt kysymykset.
<http://ilmasto.org/ilmastonmuutos/usein-kysytyt-kysymykset>.
14.11.2018.
- IPPC. 2018. Global Warming of 1,5°C. Raportti.
<http://www.ipcc.ch/>. 14.11.2018.
- Kalmari H. & Kelola K. 2009. Vastuullisen matkailijan käsikirja. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.
- Kids World Travel Guide. 2018. Europe facts.
<https://www.kids-world-travel-guide.com/europe-facts.html>.
25.10.2018.

- Lindström, S. 2015. Eurooppa. Väestö, kulttuuri ja elinkeinot. Elinkeinot Euroopassa. Opetusmateriaali.
http://opinnot.internetix.fi/fi/muikku2materiaalit/peruskoulu/ge/ge2/4_v_aesto__kulttuuri_ja_elinkeinot/04?C:D=iDrL.iAtr&m:selres=iDrL.iAtr.
 25.10.2018.
- Lominé, L. & Edmunds, J. 2007. Key concepts in tourism. Lontoo: Palgrave MacMillan.
- Lonely Planet. 2017. The World. A Traveller's Guide to the Planet. Melbourne: Lonely Planet.
- National Geographic Society. 2012. Europe: Human Geography.
<https://www.nationalgeographic.org/encyclopedia/europe-human-geography/>. 25.10.2018.
- Nylund, A. 2010. Mitä se vastuullinen matkailu oikein on? Lapin yliopisto. Matkailun ja liiketoiminnan tiedekunta. Kandidaatintutkielma.
<https://forestexperience.files.wordpress.com/2010/10/kandi-anu-nylund-14-04-2010-versio-2.pdf>. 7.9.2018.
- Pallontallaajat. 2018. Majoitukset.
<http://www.pallontallaajat.net/majoitukset/>. 16.11.2018.
- Peda.net. 2018. 8lk Eurooppa. Euroopan kartta ja rajat. Opetusmateriaali.
<https://peda.net/liperi/liperin-koulu/oppiaineet2/maantiede/maantieto-8-lk/ekjr>. 25.10.2018.
- Perko, T. 2015. How to travel the world with almost no money | Tomislav Perko | TEDxTUHH.
<https://www.youtube.com/watch?v=R7vmHGAsi8&t=2s>.
 16.11.2018.
- Raja. 2018. Matkustusasiakirjat.
<https://www.raja.fi/ohjeita/matkustusasiakirjat>. 27.10.2018.
- Rantapallo. 2016. Eri Reitti. Vuoripolkuja ja hiekkarantoja Gran Canarialla.
<http://www.rantapallo.fi/erireitti/tag/budjettimatkailu/>. 11.8.2018.
- Responsible Tourism Partnership. 2018. What is Responsible Tourism?
<http://responsibletourismpartnership.org/what-is-responsible-tourism/>.
 29.10.2018.
- Rodgers, G. 2017. What is couchsurfing?
<https://www.tripsavvy.com/what-is-couchsurfing-1458737>.
 16.11.2018.
- Safer Tourism Foundation. 2018. Hiring quad bikes, scooters and motorcycles abroad.
<https://safertourism.org.uk/travel-tips/hiring-quad-bikes-scooters-motorcycles-abroad/>. 16.11.2018.
- Suomen Hostellijärjestö ry. 2018. Meistä.
<https://www.hostellit.fi/keita-me-olemme/>. 1.10.2018.
- Tjäreborg. 2018. FAQ: Mitä tarkoittaa matkajokeri?
<https://www.tjareborg.fi/faqarticle/mitae-tarkoittaa-matkajokeri>.
 7.9.2018.
- Tommola, M. 2016. Vastuullinen matkustaminen. Kuluttajaliitto.
<https://www.kuluttajaliitto.fi/tietopankki/vastuullinenkuluttaminen/liikuttaminen/matkailun-ymparistovaikutukset/>. 19.9.2018.
- Tutka. 2018. Arttu Kuivanen. Budjettimatkailu sopii opiskelijan kukkarolle.
<https://tutka.pro/kulttuuri/budjettimatkailu-sopii-opiskelijan-kukkarolle/>.
 11.8.2018.

- Uber. 2018. Move the way you want.
<https://www.uber.com>. 27.10.2018.
- Ulkoministeriö. 2018a. Matkustustiedotteet a-ö.
<https://um.fi/matkustustiedotteet-a-o>. 31.10.2018.
- Ulkoministeriö. 2018b. Matkustusilmoitus.
<https://um.fi/matkustusilmoitus>. 31.10.2018.
- UNIPress Suomi. 2010. Matkasuunnittelun opas. UNIPress Suomi.
- UNWTO. 2018. Tourism Highlights.
<https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284419876>.
21.11.2018.
- Uusitalo, L. & Joutsenvirta, M. 2009. Kulttuuriosaaminen. Tietotalouden taitolaji.
Helsinki: Gaudeamus.
- Vegaani.org. 2018. Vastuullinen ja ekologinen matkailu.
<http://vegaani.org/vegaanimatkailu/vastuullinen-matkailu>. 22.8.2018.
- Verhelä, P. 2014. Matkailun perusteet. Ensimmäinen painos. Kuopion Liikekirjapaino Oy.
- Vuoristo, K-V. 1998. Matkailun muodot. Helsinki: WSOY.
- Wikimedia Commons. 2009. Blank map of Europe. Kuva.
<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:BlankEurope.png>.
27.11.2018.
- Worldatlas. 2018. Europe facts.
<https://www.worldatlas.com/webimage/countrys/eufacts.htm>.
27.10.2018.
- Worldatlas. 2018. Amaya, N. The most widely used languages in Europe.
<https://www.worldatlas.com/articles/most-widely-used-languages-in-europe.html>. 27.10.2018.
- World Travel Guide. 2015.
<https://www.worldtravelguide.net/features/feature/is-it-the-end-of-the-line-for-interrail/>. 14.11.2018.

Hei, teemme opinnäytetyötä aiheesta ”Opiskelijabudjetilla Eurooppaan”, joka sisältää itse kirjallisen version lisäksi sähköisessä muodossa toimivan oppaan. Toteutamme haastattelututkimuksen, jonka avulla toivomme saavan luotettavaa ja päivitettyä tietoa budjettimatkailusta. Toivoisimme että vastaisit seuraaviin kysymyksiin omien kokemuksiesi pohjalta. Opas tulee julkiseen jakoon pdf-linkin kautta ja kyseisen linkin lähetämme myös kaikille haastatteluun osallistuneille.

Kiitos avustasi ja osallistumisestasi opinnäytetyöhömmme!

Terveisin,

*Kaisa & Kimi
Matkailu- ja palveluliiketoiminta
Karelia-ammattikorkeakoulu*

1. Sukupuoli & Ikä?
2. Työssäkäyvä / Työtön / Opiskelija?
3. Kuinka usein matkustat ulkomaille & miksi?
4. Kuinka valitset matkaseurasi vai matkustatko yksin?
5. Mitkä tekijät vaikuttavat matkakohteesi valintaan?
6. Turistikohde / tuntematon kohde?
7. Miten etsit tietoa matkakohteestasi ennen matkaa ja millaista tietoa?
8. Pakettimatka / omatoimimatka?
9. Mitä kautta varaat matkan / mitä sivustoja käytät?
10. Mitä teet ulkomaan kohteessa (erittele rantaloma/kaupunkiloma)?
11. Mitä kulkuneuvoja käytät matkakohteessasi?
12. Suunnitteletko matkan ohjelman & budjetin ennen matkaa?
13. Mikä on keskimääräinen budjettisi viikon ulkomaanmatkalle (erittele rantaloma/kaupunkiloma)?
14. Mitä sinulle tulee mieleen käsitteestä budjettimatkailu, ja luokittelisitko itsesi budjettimatkailijaksi?
15. Onko sinulla matkavakuutus?

Hey! We are doing a thesis on a subject: "With a small budget to Europe". In addition to the written version itself, we are also making an e-version guide. We are doing now an interview research, that will help us to get reliable and updated information about budget travelling and now we need your help! We would like you to answer the following questions, based on your own experience. The guide will be distributed to the public through as a pdf-link, and we will also send this link to all interviewees.

Thank you for your help and participation in our bachelor's thesis! We really appreciate it.

Best regards,

*Kaisa & Kimi
Tourism and hospitality management
Karelia University of Applied sciences*

1. Gender / age?
2. Employed / unemployed / student?
3. How often do you travel abroad & for what reasons?
4. How do you choose your travel company, or do you travel alone?
5. What aspects affect your choice of destination?
6. Tourist destination / unknown destination?
7. Do you search for information about the destination and what kind?
8. Package deal / accommodation and transportation separate?
9. How do you reserve your trips / what sites do you use?
10. What do you usually do at the destination (please separate answers for city holiday / beach holiday)?
11. What transportation do you use at the destination?
12. Do you plan the itinerary and budget beforehand?
13. What is your average budget for a one-week trip (please separate answers for city holiday / beach holiday)?
14. What comes to your mind of the term budget traveling, and would you consider yourself being a budget traveller?
15. Do you have traveller's insurance?

**EDULLISESTI JA
VASTUULLISESTI
EUROOPPAAN**

Kimi Koskinen & Kaisa Nuutinen

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDATUS AIHEESEEN	3
EUROOPPA	4
KIELET	6
VALUUTAT	7
TURVALLISESTI MATKALLA	10
VASTUULLISESTI MATKALLA	11
VINKIT LENTOMATKUSTAMISEEN	12
MITEN TEHDÄ BUDJETTI?	14
MILLÄ MATKAAN?	15
MISSÄ YÖPYÄ?	17
MITÄ SYÖDÄ JA JUODA?	19
MITÄ TEHDÄ?	20
HYÖDYLLISIÄ VINKKEJÄ	21
HYÖDYLLISIÄ LINKKEJÄ	22

Lähteet

JOHDATUS AIHEESEEN

Olet varmasti joskus kuullut sanonnan: ”Matkailu avartaa”. Olemme täysin samaa mieltä. Uusien ihmisten, kulttuurien sekä maiden näkeminen ja kokeminen on loistava tapa yhdistää uuden oppiminen ja arjesta irtautuminen. Matkustaminen kuitenkin maksaa. Siksi olemme luoneet tämän oppaan, jonka tarkoituksena on neuvoa, antaa vinkkejä sekä inspiroida sinua lähtemään unohtumattomille seikkailuille Eurooppaan, jotka eivät maksa liikaa.

Me, tämän päivän nuoret kuulumme siihen sukupolveen, jolla on ensimmäistä kertaa mahdollisuus toteuttaa niitä suurimpia unelmia, mitä tulee maailman näkemiseen. Elämme kuitenkin myös aikaa, jolloin maapallon hyvinvointi on ensimmäistä kertaa konkreettisesti meidän jokaisen omissa käsissä. Tämä opas auttaa sinua toteuttamaan unelmasi, mutta myös turvaamaan vähintäänkin samat mahdollisuudet ja olosuhteet tuleville sukupolville.

Opas sisältää yleistä tietoa Euroopan maanosasta ja sen valtioista, sekä tärkeimpiä matkustusvinkkejä liittyen budjettiin, matkustamisen muotoihin, majoittumiseen, kohteissa vierailmiseen sekä kaiken tämän tekemiseen vastuullisin keinoin. Lisäksi se sisältää hyödyllisiä vinkkejä ja sivustoja, jotka auttavat sinua toimimaan ennen matkaa ja sen aikana. Opas on otsikoitu selkeään kysymysmuotoon, joten näin löydät helposti ja nopeasti vastauksen kysymykseesi. Kaikki oppaan linkit ja sovelluskuvakkeet ovat myös hyperlinki-muodossa, joten käyttäessäsi opasta älylaitteella, voit vain napauttaa linkkiä tai kuvaketta ja näin saat sivuston auki.

Edullisesti ja vastuullisesti Eurooppaan -opas toimii osana toiminnallista opinnäytetyötämme, jonka teimme Karelia-ammattikorkeakoululle Matkailu- ja palveluliiketoiminnan opintojen päätteeksi syksyllä 2018. Olemme kaksi innokasta seikkailijaa, joille matkustaminen on enemmänkin intohimo ja harrastus, kuin satunnainen hetki arjen ulkopuolelle. Matkustaminen kasvattaa mielestämme itsevarmuutta, kielitaitoa, vuorovaikutustaitoja sekä kulttuurillista tuntemusta ja tietämystä. Lisäksi se auttaa verkostoitumaan ja sisäistämään maailman kaikkeutta, jonka paljoutta on joskus hyvin vaikea ymmärtää. Ja mikä tärkeimmistä, matkustaminen auttaa sinua arvostamaan enemmän niitä arjen pieniä hetkiä ja kotimaan retkiä, joista elämä loppujen lopuksi muodostuu.

Lähde siis reippaasti kanssamme tutustumaan edulliseen ja vastuulliseen Eurooppaan!

Nähdään reissun päällä,

Kimi & Kaisa

EUROOPPA

- **Maantieteellinen sijainti:** Jäämereltä Välimerelle ja Atlantin valtamereltä Uralvuorille
- **Pinta-ala:** 10 360 000 km²
 - maailman toiseksi pienin maanosa, 2 % maapallon pinta-alasta
- **Väkiluku:** 742,87 miljoonaa
 - maailman kolmanneksi suurin maanosa, 11 % maailman väestöstä
- **Valtioita:** 47
- **Euroopan valtiot jaoteltuna maantieteellisin perustein:**
- **Pohjois-Eurooppa (8 maata):**
 - Islanti, Latvia, Liettua, Norja, Ruotsi, Suomi, Tanska sekä Viro.
- **Länsi-Eurooppa (6 maata):**
 - Alankomaat, Belgia, Iso-Britannia, Irlanti, Luxemburg sekä Ranska.
- **Keski-Eurooppa (9 maata):**
 - Itävalta, Liechtenstein, Puola, Saksa, Slovakia, Slovenia, Sveitsi, Tšekki sekä Unkari.
- **Itä-Eurooppa (6 maata):**
 - Bulgaria, Moldova, Romania, Ukraina, Valko-Venäjä sekä Venäjä.
- **Etelä-Eurooppa (18 maata):**
 - Albania, Andorra, Bosnia ja Hertsegovina, Espanja, Italia, Kosovo, Kreikka, Kroatia, Kypros, Makedonia, Malta, Monaco, Montenegro, Portugali, San Marino, Serbia, Turkki sekä Vatikaani.
- **Suurimmat valtiot väkiluvun mukaan:** Venäjä, Saksa, Iso-Britannia
- **Pienimmät valtiot väkiluvun mukaan:** Vatikaani, San Marino, Liechtenstein
- **Suurimmat kaupungit väkiluvun mukaan:** Istanbul, Moskova, Lontoo
- **Suosituimmat turistikaupungit:** Pariisi, Lontoo, Barcelona, Rooma, Berliini
- **Kielet:** 288 kpl
- **Nimi Eurooppa on peräisin kreikkalaisen mytologian prinsessa Europelta**
- **Euroopan unionin jäsenmaat (28 valtiota):**
 - Alankomaat, Belgia, Italia, Luxemburg, Ranska, Saksa, Irlanti, Tanska, Yhdistynyt kuningaskunta, Kreikka, Espanja, Portugali, Itävalta, Ruotsi, Suomi, Kypros, Latvia, Liettua, Malta, Puola, Slovakia, Slovenia, Tšekki, Unkari, Viro, Bulgaria, Romania, Kroatia.

KIELET

Valtio	Kieli	Valtio	Kieli	Valtio	Kieli
Alankomaat	Hollanti	Latvia	Latvia	San Marino	Italia
Albania	Albania	Liechtenstein	Saksa	Serbia	Serbia
Andorra	Katalaani	Liettua	Liettua	Slovakia	Slovakki
Belgia	Hollanti, ranska, saksa	Luxemburg	Luxemburg, ranska, saksa	Slovenia	Sloveeni
Bosnia & Hertsegovina	Bosnia, kroatia, serbia	Makedonia	Makedonia, albania	Suomi	Suomi, ruotsi
Bulgaria	Bulgaria	Malta	Malta, englanti	Sveitsi	Saksa, ranska, italia, retoromaani
Espanja	Espanja, katalaani	Moldova	Moldova	Tanska	Tanska
Irlanti	Englanti, irlanti	Monaco	Ranska	Tšekki	Tšekki
Islanti	Islanti	Montenegro	Montenegro	Turkki	Turkki, kurdi
Iso-Britannia	Englanti	Norja	Norja	Ukraina	Ukraina
Italia	Italia	Puola	Puola	Unkari	Unkari
Itävalta	Saksa	Portugali	Portugali	Valko-Venäjä	Valkovenäjä, venäjä
Kosovo	Albania, serbia	Ranska	Ranska	Vatikaani	Italia
Kreikka	Kreikka	Romania	Romania	Venäjä	Venäjä
Kroatia	Kroatia	Ruotsi	Ruotsin kruunu	Viro	Viro
Kypros	Kreikka, turkki	Saksa	Euro		

VALUUTAT

Valtio	Rahayksikkö	Valtio	Rahayksikkö	Valtio	Rahayksikkö
Alankomaat	Euro	Latvia	Euro	San Marino	Euro
Albania	Albanian lek	Liechtenstein	Sveitsin frangi	Serbia	Serbian dinaari
Andorra	Euro	Liettua	Euro	Slovakia	Euro
Belgia	Euro	Luxemburg	Euro	Slovenia	Euro
Bosnia & Hertsegovina	Bosnia & Hertsegovinan vaihdettava markka	Makedonia	Makedonian denaari	Suomi	Euro
Bulgaria	Bulgarian lev	Malta	Euro	Sveitsi	Sveitsin frangi
Espanja	Euro	Moldova	Moldovan leu	Tanska	Tanskan kruunu
Irlanti	Euro	Monaco	Euro	Tšekki	Tšekin koruna
Islanti	Islannin kruunu	Montenegro	Euro	Turkki	Turkin liira
Iso-Britannia	Englannin punta	Norja	Norjan kruunu	Ukraina	Hryvnia/ Venäjän rupla
Italia	Euro	Puola	Puolan zloty	Unkari	Unkarin forintti
Itävalta	Euro	Portugali	Euro	Valko-Venäjä	Valko-Venäjän rupla
Kosovo	Euro	Ranska	Euro	Vatikaani	Euro
Kreikka	Euro	Romania	Romanian leu	Venäjä	Venäjän rupla
Kroatia	Kroatian kuna	Ruotsi	Ruotsin kruunu	Viro	Euro
Kypros	Euro	Saksa	Euro		

Selvitä seuraavat asiat valuutoista matkalle lähtiessä:

- **Mitä valuuttaa kohdemaassasi käytetään?**
- **Kohdemaan tyypillinen maksutapa?**
Käteinen vai kortti – Debit vai Credit?
 - Onko mahdollista maksaa kortilla koko matkan ajan, sillä monessa maassa käytetään edelleen pääsääntöisesti käteistä
 - Credit eli luottokortit eivät ole ulkomailla niin yleisiä kuin Suomessa, mutta esimerkiksi useat kansainväliset hotelliketjut vaativat varausta tehdessä luottokortin maksukyvyyn takaamiseksi
 - Debit-kortilla ulkomailla maksamista kannattaa välttää, sillä summaan lisätään usein palvelumaksu, joka on yleensä 0,5-2 % maksun summasta
- **Kohdemaan valuutan kurssi vs. oman maan valuutan kurssi?**
 - Paljonko esimerkiksi 1 euro on paikallista valuuttaa matkakohteessasi?
 - Valuuttalaskurit:
 - <https://www.forex.fi/kurssit/valuuttalaskin/>
 - <https://valuuttamuunnin.com/>
- **Paljonko rahan nostaminen automaattista maksaa kohdemaassa?**
 - Rahan nostaminen ulkomailla sisältää usein paikallisen pankin määrittelemän palvelumaksun, joka vaihtelee Euroopassa 1-5 euron välillä/nosto
 - Palvelumaksun lisäksi käteisen nostosta veloitetaan usein prosentuaalinen summa, joka perustuu täysin nostettavan summan määrän. Prosentti Euroopan alueella on usein 2-2,5 % nostomäärästä
- **Kuinka paljon käteistä valuuttaa saa viedä kohdemaahan?**
 - Monet maat sääntelevät käteisen rahan tuonnin tiukasti, joten selvitä, kuinka paljon käteistä sopii viedä kyseiseen maahan
- **Ota kuitenkin varmuuden vuoksi mukaasi pieni määrä käteistä rahaa yllättävien menojen varalta**

- Valuutanvaihto voi olla merkittävä menoerä lyhyemmälläkin matkalla, joten valuutanvaihtopolitiikkaan on hyvä perehtyä jo ennen matkalle lähtöä
- Valuutanvaihto jo ennen matkaa säästää aikaa itse kohteessa
- Valuuttaa voit vaihtaa jo Suomessa useiden pankkien ja rahanvaihtoon keskittyvien yritysten kautta
 - Pankkeja, jotka vaihtavat käteistä valuuttaa Suomessa:
 - Nordea, OP & Danske Bank
 - Suosituimmat rahanvaihtoon erikoistuneet yritykset Suomessa:
 - Forex & Changegroup
- Ulkomailla valuuttaa vaihtaessa:
 - Suosi virallisia valuutanvaihtokonttoreita, vältä epämääräisiä valuutanvaihtokojuja
 - Yleisimmin valuutanvaihto tapahtuu matkakohteeseen saavuttua lentokentällä, missä valuuttakurssit ovat pääsääntöisesti matkailijan näkökulmasta huonot
- Lisätietoa valuutoista ja valuutan vaihtamisesta löytyy kattavasti:
 - <https://www.forex.fi/Kurssit/>
 - <https://www.changegroup.fi/travelMoney/>

TURVALLISESTI MATKALLA

- **EU:n yleinen hätänumero 112**
 - henkisen tuen numero 116
 - Iso-Britannia 999
- **ICE-numerot puhelimessa**
 - "in case of emergency"
 - merkitse lähiomaistesi puhelinnumerot ICE-etuliitteellä
- **Hoida matkavakuutus ja tarvittavat rokotukset kuntoon**
 - lisäksi kannattaa hankkia Eurooppalainen sairaanhoitokortti:
<https://www.kela.fi/eurooppalainen-sairaanhoitokortti>
 - tarvittavat rokotukset voi tarkistaa THL:n sivuilta:
<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit/ohjeet-ja-saadokset/matkailijan-terveysopas>
- **Ota kopiot passista ja muista matkustusasiakirjoista**
- **Tee matkustusilmoitus ulkoministeriölle**
 - näin sinut tavoitetaan kriisitilanteissa
 - päivystysnumero: +358 9 160 5555

- **Säilytä käteistä useassa eri paikassa**
 - taskuvarkaiden yllättäessä et ole puilla paljailla
 - älä esittele rahojasi julkisilla paikoilla
- **Hanki pieni lukko tai käytä majoituspaikan talletelokeroita**
 - lukitse matkalaukku majoituspaikalta poistuessasi
 - älä jätä matkatavaroitasi ilman valvontaa julkisilla paikoilla
- **Vältä yöllä liikkumista itsellesi tuntemattomilla alueilla**
- **Julkisissa kulkuneuvoissa pitäydy lähellä kuskia**
 - hätätapauksissa kuski on helpompi tavoittaa
- **Sano ei epäilyttävälle ehdotuksille tai tarjouksille**
 - älä pelkää olevasi epäkohtelias, oma turvallisuus menee edelle
 - ole tarkkana erityisesti alkoholin ja seksuaalisten suhteiden kanssa

VASTUULLISESTI MATKALLA

Matkalle lähtiessä:

- Hanki tietoa ennakkoon matkakohteestasi; kohteen kulttuuri ja perinteet
 - On hyvä tutustua myös kohteen tapakulttuuriin
- Matkusta sesonkien ulkopuolella ja pidemmäksi aikaa kerrallaan
- Vältä lentämistä, suosi mieluummin junia tai muita maantiekulkuneuvoja
 - Lentäessä suosi suoria lentoja välilaskullisten sijasta

Matkakohteessa:

- Kunnioita paikallista kulttuuria, väestöä, luontoa ja ympäristöä
 - Älä kuvaa ilman lupaa
 - Pukeudu asianmukaisesti
 - Puhuttele paikallisia kunnioittaen
 - Roskat roskeen eikä luontoon
 - Suojele kasveja ja eläimiä
 - Suosi jo valmiiksi rakennettuja kohteita, vältä koskemattomia alueita
- Käytä julkisia kulkuneuvoja vuokra-autojen ja taksien sijasta
- Tue paikallisia tuotteita ja palveluita, osta tuliaisit paikallisilta käsityöläisiltä
- Käytä kangas- tai kestokassia ja omaa juomapulloa kertakäyttöisten muovipussien ja juomapullojen sijasta

Majoituessa:

- Suosi ympäristömerkittyjä sekä paikallisten tahojen järjestämiä majoitusvaihtoehtoja
- Käytä vettä, paperia ja sähköä säästeliäästi
 - suihku kylvyn sijasta
 - käytä omia hygieniatuotteita majoitusliikkeiden valmispakkausten sijasta
 - sammuta valot ja ilmastointi huoneesta poistuessa
 - vältä turhaa muovijätettä
- Vaihdata pyyhkeet ja lakanat vain tarpeen vaatiessa

VINKIT LENTOMATKUSTAMISEEN

Momondo toteuttaa vuosittain lentotutkimuksen, joka perustuu miljardeihin tehtyihin lentovarauksiin heidän sivuillaan. Tutkimuksen tarkoituksena on julkistaa kuluttajille, milloin lennot ovat halvimmillaan varata eri kohteisiin lennettäessä. Koska opinnäytetyö kohdistuu Euroopan alueelle, tarkastelemme seuraavaksi nimenomaan Euroopan sisäisiä lentoja.

Uusimman kuluneen vuoden (2018) tutkimuksen mukaan, halvin aika varata lento Euroopan kohteisiin on keskimäärin 63 päivää ennen kyseisen lennon ajankohtaa. Näin voi säästää jopa 32 prosenttia lentojen hinnoista. Kallein ajankohta varaukselle puolestaan on 2-0 päivää ennen lentoa. Lippujen hintaan vaikuttavat varauksen ajoissa tekemisen lisäksi kuitenkin myös muut tekijät, kuten lennon viikonpäivä sekä vuorokaudenaika. Lisäksi hintoihin vaikuttaa tietysti itse matkakohde, joten tuloksia ei voida pitää täysin absoluuttisena totuutena.

Eurooppa	Halvin	Kallein
Milloin tehdä varaus?	63 pv ennen	2-0 päivää ennen
Minä päivänä lentää?	Perjantai	Lauantai
Mihin aikaan lentää?	Iltapäivä	Aamu

Seuraavan sivun taulukosta voit nähdä eri valtioiden sesonkiajat

Valtio	Pääkaupunki	High season & kalleimmat matkustuskau- kaudet	Low season & halvimmat matkustuskau- kaudet
Alankomaat	Amsterdam	kesä-elokuu	marras-maaliskuu
Albania	Tirana	heinä-elokuu	marras-maaliskuu
Andorra	Andorra la Vella	joulu-huhtikuu	touko- & loka-marraskuu
Belgia	Bryssel	heinä-elokuu	loka-maaliskuu
Bosnia & Hertsegovina	Sarajevo	kesä-syyskuu	joulu-maaliskuu
Bulgaria	Sofia	kesä-elokuu	marras-maaliskuu
Espanja	Madrid	kesä-elokuu	marras-helmikuu
Irlanti	Dublin	kesä-syyskuu	marras-helmikuu
Islanti	Reykjavik	kesä-elokuu	loka-huhtikuu
Iso-Britannia	Lontoo	kesä-elokuu	marras-helmikuu
Italia	Rooma	heinä-elokuu & joulu-maaliskuu	marras-maaliskuu
Itävalta	Wien	kesä-lokakuu	marras-maaliskuu
Kosovo	Pristina	elo-syyskuu	joulu-huhtikuu
Kreikka	Ateena	pääsiäinen & touko-elokuu	marras-maaliskuu
Kroatia	Zagreb	heinä-elokuu	loka-huhtikuu
Kypros	Nikosia	kesä-elokuu	marras-helmikuu
Latvia	Riika	kesä-syyskuu	marras-huhtikuu
Liechtenstein	Vaduz	heinä-elokuu	marras-maaliskuu
Liettua	Vilna	kesä-syyskuu	marras-huhtikuu
Luxemburg	Luxemburg	heinä-elokuu	loka-maaliskuu
Makedonia	Skopje	kesä-elokuu	joulu-helmikuu
Malta	Valletta	kesä-elokuu	marras-helmikuu
Moldova	Chişinău	kesä-elokuu	marras-maaliskuu
Monaco	Monaco	kesä-elokuu	marras-maaliskuu
Montenegro	Podgorica	heinä-elokuu	marras-huhtikuu
Norja	Oslo	kesä-elokuu	loka-huhtikuu
Puola	Varsova	touko-syyskuu	marras-helmikuu
Portugali	Lissabon	heinä-elokuu	joulu-maaliskuu
Ranska	Pariisi	heinä-elokuu	loka-maaliskuu
Romania	Bukarest	kesä-elokuu	marras-maaliskuu
Ruotsi	Tukholma	kesä-elokuu	marras-kesäkuu
Saksa	Berliini	heinä-elokuu	marras-maaliskuu
San Marino	San Marino	heinä-elokuu	marras-maaliskuu
Serbia	Belgrad	heinä-elokuu	joulu-maaliskuu
Slovakia	Bratislava	heinä-elokuu	loka-maaliskuu
Slovenia	Ljubljana	kesä-elokuu	marras-maaliskuu
Suomi	Helsinki	heinäkuu	syys-toukokuu
Sveitsi	Bern	heinä-elokuu & joulu-huhtikuu	loka-maaliskuu
Tanska	Kööpenhamina	kesä-elokuu	loka-huhtikuu
Tšekki	Praha	huhti-kesäkuu & syys-lokakuu	marras-maaliskuu
Turkki	Ankara	kesä-elokuu	loka-huhtikuu
Ukraina	Kiova	heinä-elokuu	marras-huhtikuu
Unkari	Budapest	heinä-elokuu	marras-maaliskuu
Valko-Venäjä	Minsk	kesä-elokuu	marras-maaliskuu
Vatikaani	Vatikaani	heinä-elokuu	syys-maaliskuu
Venäjä	Moskova	kesä-syyskuu	marras-huhtikuu
Viro	Tallinna	touko-syyskuu	joulu-maaliskuu

MITEN TEHDÄ BUDJETTI?

Miten pääset kohteeseen/kohteisiin?

- usein isoin kustannuserä
- määrittele, mikä on itsellesi tärkeintä: helppous, nopeus, vai hinta
- meno-paluu vai erikseen?
- ota huomioon myös pysäkiltä/kentältä/asemalta liikkuminen majoituspaikkaasi:
 - kävely, julkinen liikenne, taksi?
- vertaile ja seuraa tarjouksia

Miten majoitut?

- ota selvää eri majoitusvaihtoehtojen hinnoista alueella, johon olet matkustamassa
- vertaile ja seuraa tarjouksia
- joissain kohteissa on käytössä kaupunkivero, joka veloitetaan yökohtaisesti
- jos matkustat jonkun kanssa, majoituskulut puolittuvat

Mitä syöt ja juot?

- vaikea etukäteen määritellä
- kalleinta on siellä, missä turistit viihtyvät
- onko mahdollisuutta valmistaa itse ainakin osa aterioista?
- kuuluuko majoituksesi hintaan aterioita?

Mitä teet?

- retket ja isommat aktiviteetit kannattaa varata tai vähintään selvittää etukäteen
- onko kohteessa ilmaisia sisäänpääsyjä esim. museoihin, puistoihin tms?
- opiskelija-alennukset
- aiotko shoppailla?

Pidä kirjaa menoistasi matkan aikana:

- vertaa alkuperäiseen budjettiin, osaat ehkä suunnitella paremmin ensi kerralla!
- sovellusesimerkkejä: Money Manager & Travel Budget

MILLÄ MATKAAN?

- Lentäen:

- Momondo – Lentojen hintavertailusivusto <https://www.momondo.fi/>
- Skyscanner – Lentojen hintavertailusivusto <https://www.skyscanner.fi/>
- Flycheapo.com – Halpalentoyhtiöiden yhteenvetosivusto
<http://www.flycheapo.com/>

- Junalla:

- Rail Fan Europe – Euroopan maiden junayhteydet
<http://www.railfaneurope.net/>
- Deutsche Bahn – Juna-aikataulut ja yhteydet Euroopassa
<https://reiseauskunft.bahn.de//bin/query.exe/en>
- Interrail – Junalippu useimpiin Euroopan juniin
<https://www.interrail.eu/en/interrail-passes>

- Bussilla:

- Flixbus – Edulliset bussiyhteydet Euroopassa <https://global.flixbus.com/>
- Eurolines – Edulliset bussiyhteydet Euroopassa
<https://www.eurolines.eu/>

- Autolla:

- Auto Europe – Auton vuokraus Euroopassa
<https://www.autoeurope.com/car-rental/>
- Michelin Route Planner – Ajo-ohjeita Euroopan läpi
<https://www.viamichelin.com/>
- The Culture Trip – Roadtrip koko Euroopan läpi
<https://theculturetrip.com/europe/articles/this-map-shows-the-quietest-and-ultimate-road-trip-across-europe/>

- **Lentäen:**

- Suosituin matkustusmuoto ulkomaan matkoilla
- Nopea tapa matkustaa etenkin pitkiä välimatkoja
- Helppoa kokemattomille matkustajille: käytännöt ovat lähes samat joka paikassa
- Halpalentoyhtiöiden hintojen myötä ajoittain jopa halvin tapa matkustaa

- **Junalla:**

- Suosittu matkustusmuoto erityisesti Keski-Euroopan maissa
- Saastuttavat vähemmän kuin lentokoneet
- Juna-asemalle ei tarvitse saapua tuntia aikaisemmin turvatarkastusten tai matkalaukkujen takia
- Näkee paremmin maisemia kuin lentäen

Interrail:

- Ei välttämättä tule halvemmaksi kuin yksittäiset junat tai lennot
- Espanjassa, Italiassa ja Ranskassa pakollinen paikkavaraus n. 10 €

- **Bussilla:**

- Hitain tapa matkustaa
- Näkee paremmin maisemia kuin lentäen

- **Autolla:**

- Saa itse päättää aikataulut ja reitit (ja mikä parasta: pysähdykset)
 - suunnittelu voi viedä paljon aikaa: polttoaine, reitti, aikataulu, tieverot...
- Helppo matkatavaroiden kannalta
- Hitain tapa matkustaa
- Oma seikkailu syntyy jo kohteeseen siirtyessä

MISSÄ YÖPYÄ?

- Hotellit:

- Trivago – Majoitusliikkeiden hintavertailusivusto <https://www.trivago.fi/>
- Booking.com – Majoitusliikkeiden hintavertailusivusto <https://www.booking.com/>
- Hotels.com – Majoitusliikkeiden hintavertailusivusto <https://fi.hotels.com/>
- Expedia – Majoitusliikkeiden hintavertailusivusto <https://www.expedia.fi/>

- Hostellit:

- Hostels.com – Hostellien vertailusivusto <https://www.hostels.com/>
- Hostelling International – Kansainvälisen hostelliverkosto <https://www.hihostels.com/destinations/eu/hostels>
- Hostel Bookers – Hostellit, Bed & Breakfast ja budjettihotellit <https://www.hostelbookers.com/>

- Kotimajoitukset:

- AirBnB – Kansainvälinen verkosto vuokralla majoittumiseen <https://www.airbnb.fi/>
- Couchsurfing – Kansainvälinen verkosto kotimajoituksille <https://www.couchsurfing.com/>

- Leirintäalueet:

- Eurocampings – Tarkastetut leirintäalueet <https://fi.eurocampings.net/>

- **Hotellit:**

- eniten palveluita ja mukavuuksia
- yleensä kallein vaihtoehto

Hotellihuoneiden selitykset:

- basic-taso: halvin ja yksinkertaisin huone, yhteiset vessa- ja suihkutilat
- standard-taso: omat vessa- ja suihkutilat, huoneiden koko ja varustelutaso vaihtelee
- deluxe-, superior-, & executive-taso: suuremmat huoneet ja parempi varustelutaso kuin standard-tason huoneissa, voi sisältää myös näköalan
- sviitti & juniorisviitti: suurimmat huoneet ja paras varustelutaso, kallein vaihtoehto

- **Hostellit:**

- hotellia halvempi vaihtoehto: yksinkertaisempi ja epämuodollisempi
- yhteinen alue vessoille, suihkuille ja keittiölle
- yleensä hinta sisältää vuoteen yhteisessä makuusalissa

- **Bed & Breakfast:**

- hinta sisältää nimensä mukaisesti yöpaikan ja aamiaisen
- yleensä vain muutama huone tarjolla

- **Kotimajoitukset:**

- majoittuminen yksityishenkilön kotona tai esimerkiksi kesäasunnolla
- majoituksen taso vaihtelee sohvasta vierashuoneeseen, tai jopa kokonaiseen huvilaan

- **Leirintämajoitus:**

- majoittumista matkailuautossa tai teltassa, alueella yhteiset vessa- ja suihkutilat

MITÄ SYÖDÄ & JUODA?

Maitohappobakteereita saa apteekista ilman reseptiä, ja niitä on hyvä syödä jo hie-
man ennen matkaa. Näin voi välttyä vatsan vahvoihin reaktioihin uuteen ruokakult-
tuuriin tutustuessa.

Pidä huoli hygieniasta! Käsidesi ei maksa tai paina laukussa paljoa.

Syö ennen kuin olet liian nälkäinen! Näin vältyt tekemästä äkkinäisiä päätöksiä ruo-
kapaikan valinnan suhteen.

Kysy ravintolassa hanavettä, jos se on kohdemaassa todettu juomakelpoiseksi.

Älä syö mitä sattuu! Korkeassa lämpötilassa valmistetut ruoat ja juomat ovat usein
turvallisia valintoja.

Pysy nesteytettynä! Pidä aina mukana pullollinen vettä!

- Ruokakaupoista löytyy usein samoja tuotteita, mitä käyttäisit kotona ruoan valmistamiseen.
- Markkinoilta voit hankkia tuoreita hedelmiä ja muita elintarvikkeita edulliseen hintaan.
 - pääset myös mukaan paikalliseen elämäntapaan
- Katuruoka on edullista, mutta ei aina täytä hygieniavaatimuksia.
 - kuumat grilliruokat ovat paras vaihtoehto
- Pikaruokaravintolat ovat usein edullisia ja tutun ketjun omistamia.
- Etniset ravintolat ovat usein edullisia vaihtoehtoja ravintoloita vertaillaessa.

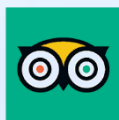
Ole varovainen baareissa ja yökerhoissa! Älä jätä juomiasi ilman valvontaa, joku voi
sujauttaa sinne tyrmäystippoja.

MITÄ TEHDÄ?

- Ilmatieteenlaitos – Euroopan säätiedot <https://ilmatieteenlaitos.fi/euroopan-saakartta>
- Time Out – Euroopan suurkaupunkien tapahtumat <https://www.timeout.com/>
- SportsEvents365 – Liput Euroopan urheilutapahtumiin ja konsertteihin <https://www.sportsevents365.com/>

Sovelluskuvakkeita klikkaamalla pääset lataussivulle (huom! vain Google Play)

- All Events in City – Tapahtumasovellus
- Walking Tour – Ilmaisia offline-karttoja ja -reittejä Euroopan suurkaupungeissa
- Nextbike – Kaupunkipyörien varaussovellus
- Places Around – Näyttää lähimmät kaupat, ravintolat, pankkiautomaatit ja muut tarpeelliset
- Moovit – Julkisen liikenteen sovellus
- GoEuro – Bussien, junien ja lentojen varaussovellus
- Uber – Henkilökuljetuspalvelu
- Trainline EU – Euroopan juna- ja bussiliikenne
- TripAdvisor – Lue muiden arvosteluja muun muassa hotelleista ja ravintoloista
- Culture Trip – Inspiraatiota matkaan artikkeleiden avulla
- Google Trips – Synkronoituu gmail-tilin kanssa, suunnittelutyökalu
- Guides by Lonely Planet – Oppaita Euroopan suurkaupunkeihin
- PolarSteps – Tallenna matkasi kulku ja kokemukset

HYÖDYLLISIÄ VINKKEJÄ

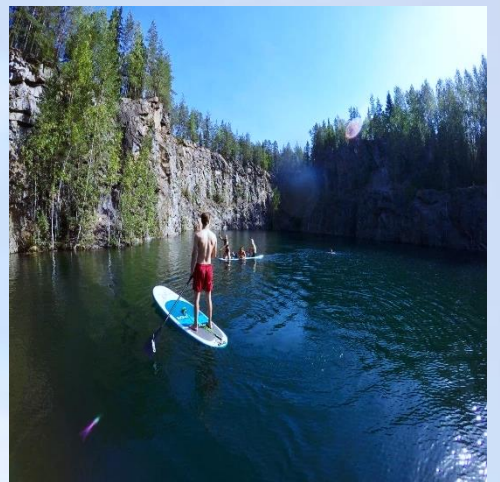
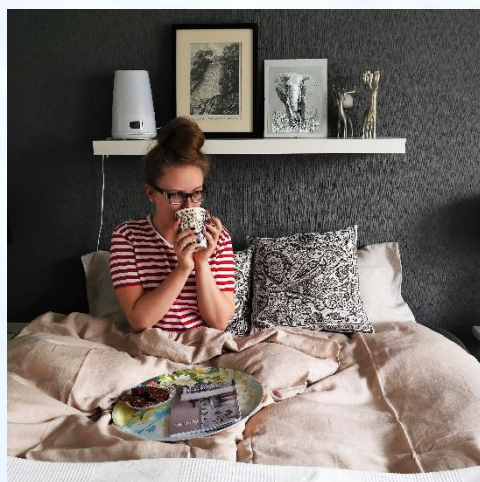
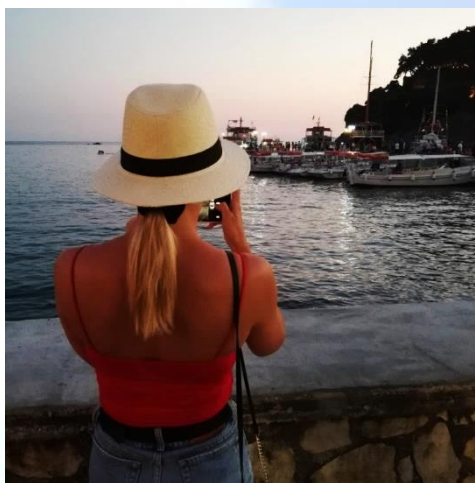
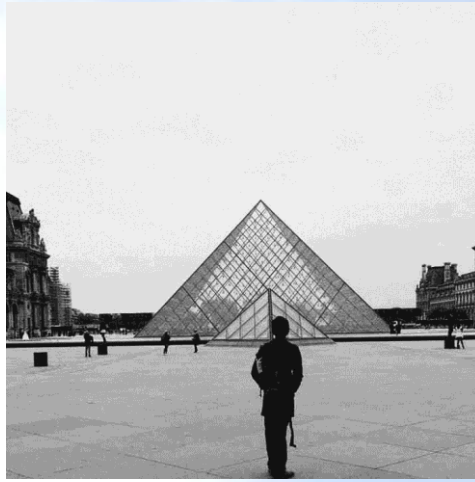
- Tarkista passin voimassaoloaika ja tarvitsetko viisumia kohdemaahan
- Varaa matkat hyvissä ajoin
- Hanki matkavakuutus itsellesi ja matkatavaroillesi
 - Tärkeä myös matkan peruutuessa
- Matkusta sesonkien ulkopuolella
- Matkusta pienempiin kaupunkeihin – vältä massaturistikohteita
- Mieti matkalaukun ja -tavaroiden koko ja määrä matkaan nähden
 - Pyri matkustamaan pelkillä käsimatkatavaroilla – säästät rahaa ja voimiasi
- Tutustu paikalliseen kulttuuriin ja ihmisiin – koet kohteen aivan uudella tavalla
 - Kysy paikallisilta vinkkejä, minne kannattaa mennä ja miten
 - Älä ujostele puhua vieraille ihmisille
- Opettele kohdemaan kieltä – välttämättömät sanat ja lauseet, kuten
 - ”Hei, kiitos, anteeksi, näkemiin...”
- Liiku kohteessa julkisilla, pyörällä tai jalan
 - Muista hyvät kävelykengät – etenkin kaupunkilomalle
- Selvitä kohdemaan pyhäpäivät ja muut erikoispäivät kauppojen aukioloaikojen kannalta

HYÖDYLLISIÄ LINKKEJÄ

Matkustamisen apuna toimivia työkaluja:

- **Google Translate** – Helppokäyttöinen kielenkääntäjä
<https://translate.google.fi/>
- **Google Maps** – Maailman kartat <https://www.google.com/maps/>
- **Backpack Europe** – Reppureissaus Euroopassa
<http://www.backpackeurope.com/>
- **World Travel Guide's Airport Guide** – Euroopan lentokenttien info-opas
<https://www.worldtravelguide.net/guides/europe/>
- **Sleeping in Airports** – Budjettimatkailijan opas lentolenkillä nukkumiseen
<https://www.sleepinginairports.net/airport-guides.htm>
- **HowtoCallAbroad.com** – Kuinka soittaa kansainvälisiä puheluita maasta kuin maasta <https://www.howtocallabroad.com/>
- **Culture Trip** – Inspiraatiota artikkeleiden muodossa
<https://theculturetrip.com/>

"Jokainen on omalla tavallaan budjettimatkailija – toisten kukkaro on vaan paksumpi kuin toisten"

LÄHTEET

- Better Health Channel. 2018. Food safety while travelling. <https://www.betterhealth.vic.gov.au/health/HealthyLiving/Food-safety-while-travelling>. 19.11.2018.
- Europa. 2018. Valtioiden, alueiden ja rahayksiköiden luettelo. <http://publications.europa.eu/code/fi/fi-5000500.htm>. 10.11.2018.
- Halvalla Eurooppaan. 2018. Halvat bussit Euroopassa. <https://www.hallavallaeurooppaan.fi/halvat-bussit-euroopassa/>. 17.11.2018.
- Laajalahti, P. 2016. Napsu. Valuuttalaskuri ja vinkit valuutanvaihtoon. <https://www.napsu.fi/matkailu/valuuttalaskuri>. 15.11.2018.
- Lonely Planet. 2017. The World. A Traveller's Guide to the Planet. Melbourne: Lonely Planet.
- Matkustusturvallisuus. 2018. Turvallinen matka. <https://matkustusturvallisuus.fi/turvallinen-matka/>. 17.11.2018.
- Momondo. 2018. Lentojen hintatiedot. <https://www.momondo.fi/lentojen-hintatiedot>. 27.10.2018.
- Rantapallo. 2018. Hotellitermien merkitykset selkokielellä. <http://www.rantapallo.fi/hotellit/hotellitermien-merkitykset-selkokielella/>. 19.11.2018.
- Schlichter, S. 2017. Smarter Travel. Europe – by plane or train? <https://www.smartertravel.com/europe-plane-train/>. 19.11.2018.
- The savvy backpacker. 2018. Eat & drink – budget traveling Europe. <https://thesavvybackpacker.com/eat-drink-budget-traveling-europe/>. 19.11.2018.
- Travel made simple. 2018. How to make a travel budget. <https://travel-made-simple.com/how-to-make-a-travel-budget/>. 17.11.2018.
- Verhelä, P. 2014. Matkailun perusteet. Kuopio: Kuopion Liikekirjapaino Oy. Sivut 168–171.
- Wikimedia Commons. 2009. Map of Europe with flags. Kuva. https://commons.wikimedia.org/wiki/Europe_-_Europa#/media/File:Map_of_Europe_with_flags.svg. 27.11.2018.
- Worldatlas. 2018. Safety tips for traveling alone. <https://www.worldatlas.com/articles/safety-tips-for-traveling-alone.html>. 27.10.2018.

KUVAT (s. 23 – Järjestyksessä: vasemmalta oikealle, ylhäältä alas)

Anna Tiippana	Arkar Nyein Chan	Evelin Farkas
Anna Cheng	Susa Vuori	Anna Tiippana
Nelli Turunen	Amy Yen	Elias Kuikka
Kaisa Nuutinen	Arkar Nyein Chan	Heli Muuri